

POST

NOVEMBER 1937

K. TRIUMPH

Müüme isikutele ja asutistele
võistlemata hindadega!

Rikkalikus valikus

Ilu-, teaduslikku-,
jutu-, näite-
ja laste-
kirjandust

Kõiksugu

kirjutusmaterjale,
paberikaupu,
kooli- ja kantselei-
tarbeid

PÄEVALEHE

raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplused

Suur Karja 23, tel. 446-11

Pikk tänav 2, „ 428-83

Tallinnas

POSTI- ja RAADIOTEENIJATE AJAKIRI

POSTI-, TELEGRAAFI-, TELEFONI- ja RAADIOTEENIJATE AJAKIRI
POSTI-, TELEGR.-, TELEFONITEENIJATE KUTSEÜHINGU, TEHNILISE ALA TEENIJATE ÜHINGU
ja TALLINNA PEAPOSTKONTORI AMETNIKE KOGU HÄÄLEKANDJA

Nr 11 (52)

15. novembril 1937

5. aastakäik

Riigiteenijate tasusid parandati

Käesoleva aasta riigi lisaeelarvega nr. 1 pandi kehtima riigiteenijatele uued palgad, kusjuures palgaredel 30 astmega muutamaks jäi. Mõnel pool on avaldatud arvamist, et sellega on sündinud palgade restaureerimine 1927. a. palgade tasemele, mis aga ei vasta sisult olukorrale, sest 1927. aastal koosnes riigiteenijate palgaredel 22 astmest ja ei olnud jagunemist kahte elukalliduse rajooni, nagu see praegu on.

Mäletavasti teostati esimene 1927. a. palgade kärpimine 1. jaanuaril 1932. a., millal vähendati palku kõrgemapalgalistel kuni 20% ja alamapalgalistel 2% kärpimisega alates, seejuures palk alla Kr. 90 jäi kärpimata. Aasta möödudes 1933. a. alul toimus jällegi palgade vähendamine, mis riivas juba eranditult kõiki teenijaid. Kärpimise ulatus oli tookord 4—8%. Mõne kuu möödudes — 1. aprillil 1933. a. koostati uus palgaredel, mille järele kujunes palgade vähendamine I elukalliduse rajoonis (Tallinn ja Nõmme) 4—22% ja teises elukalliduse rajoonis 5—26% 1927. aasta alpalganormidest.

1. aprillist 1935. a. pandi maksuma senikehtinud 30 astmest koosnev palgaredel, kusjuures pisut parandati tasusid ja ühtlasi pandi maksuma palgade eriseadused õpetajaile, sõjaväelastele ja piirivalvele. Möödunud 1936. a. reguleeriti riigiteenijate tasusid selles osas, et tõsteti lasteabiraha norme ja kohtunikele tõsteti palku eraldi teistest.

Tooksimme siinkohal käesoleva aasta 1. oktoobrist kehtimapaandud palgaredeli (Riigi Teataja 15. oktoobrist 1937 nr. 82)

Palga aste	I rajoon	II rajoon	I rajoon	II rajoon
I	360	340	340	320
II	340	320	320	300
III	320	300	300	280
IV	300	280	280	260
V	290	270	260	245
VI	280	260	250	235
VII	270	250	240	225
VIII	260	240	230	215
IX	240	230	220	210
X	230	220	210	200
XI	220	210	200	190
XII	210	205	190	185
XIII	200	195	180	175
XIV	190	185	175	170
XV	185	180	165	160
XVI	170	165	155	150
XVII	155	150	140	135
XVIII	140	135	130	125
XIX	130	125	120	115
XX	120	115	110	105
XXI	110	105	100	98
XXII	100	98	92	90
XXIII	90	88	83	81
XXIV	85	84	80	79
XXV	80	79	75	74
XXVI	75	74	70	69
XXVII	70	69	66	65
XXVIII	67	66	63	62
XXIX	64	63	61	60
XXX	62	61	60	59

ja rööbiti sellega senini kehtinud palgaredeli (Riigi Teataja nr. 31 — 1935. a.), võrdluseks kui suurel määral parandati kellegi tasu, sest nagu teada, jäi vanuse-tasu endiseks.

Nagu sellest võrdlustabelist näha, on palku tõstetud 2 kroonist (XXX palga-aste) kuni 30 kroonini (V—VIII aste). Esialgsete teadete järgi ei pidanud ükski riigiteenija sellest palkade parandusest ilma jääma. Nüüd aga selgub, et see siiski täpselt nii ei ole. Nimelt teatasid metsateenijate esindajad äsjapeetud riigiteenijate Saadikutekogu aastakoosolekul, et metsavahid ei ole sentigi palgalisa saanud. Nagu kuulda, on selle põhjuseks asjaolu, et metsavahid saavad riigitalu näol oma palka osaliselt natuuras; arvesse võttes aga asjaolu, et põllumajanduse toodete hinnad on tõusnud, siis olakse arvamisel, et metsavahid oma pal-

galisa juba kätte saanud. See siiski met-sateenijate esindajaid ei rahuldanud, vaid nad avaldasid soovi, et ka metsavahtide tasude parandamiseks Keskliit samme astuks.

Riigiteenijate saadikutekogu konstateeris, et elukalliduse tõus on meil olnud üpris kiirem ning ulatuslikum palkade parandamisest. Seepärast Saadikutekogu avaldas oma veendumist ning lootust, et tõusva majandusliku konjunkturi ning muutuva elumaksumuse juures Vabariigi Valitsus ka edaspidi leiab võimalusi riigiteenijaskonna majandusliku olukorra parandamiseks. Ja seda nimelt mitte üksi töötasude parandamise, vaid ka elukalliduse alandamise näol.

Viimane osa tundub just eriti tähtsana, sest palgaparandusel ei ole ju reaalselt efekti, kui sellega kaasas käib elukalliduse tõus.

Almer.

Postiametkonna erikapitali lähemaid ülesandeid

Erikapitali fond koguneb teatavasti eraartiklite müügist. Müüki toimetavad postiteenijad ise kõigis postiasutistes. Niiviisi kogutud summad, mis moodustavad erikapitali, on rakendatud postiteenijate ja nende perekondade sotsiaalse korra parandamise teenistusesse. Tänu sellele erikapitali fondi olemasolemisele on korda läinud aastate jooksul mõndagi ametkonna huvides ära teha. Nii on kerkinud puhkekodud kaunimates kodumaa paikades, — Haapsalus, Elvas, Narva-Jõesuus ja Piritas, kus teenijatel avaneb võimalus tervist parandada, energiat koguda, tööst väsinud organismi kohendada, et suuta vastu panna uutele pingutustele oma otsekohese töö juures ja eluraskustele. Sellepärast ei tule kahetseda neid kulusid, mis on tehtud puhkekodude soetamiseks ja mis tuleb ka edaspidi teha nende korrashoidmiseks, sest puhkekodud täidavad tähtsaid ülesandeid postiteenijate tervishoiulise külje eest hoolitsemises.

Kuid erikapitali ülesanded ei tohiks piirduda mitte üksnes juba mainitud ülesannete täitmisega, mitte üksnes puhkekodude soetamisega ja hädakordadel mõnele teenijale toetuse andmisega majandusliku kitsikuse puhul. Lisaks mainitud hädadele on eriti viimasel ajal, paari viimase aasta vältel, kerkinud üles keeruline probleem, mis ootab järjekorras la-

hendamist erikapitali summade abil. See on laste koolitamine ehk teenijate lastele hariduse saamise võimaldamine. Mitte üksnes keeruline koolireform ei tee raskepäraseks koolihariduse saamise, vaid sellele seltsivad veel suured kulud, mis on seoses laste koolitamisega. Kallid õpperaamatud ja õppetarbed, kõrge õppe-maks, üldine elukallidus ja madalad palgad postiametkonnas veeretavad laste koolitamisele ette ülesaamata raskusi. Praeguses olukorras jääb vabaks kaks teed, kas anda lastele kooliharidust, mis sünniks elulalpidamise, s. o. toitmise ja tervise kulul või teha selleks võlga, kui ei taheta, et lastest võrsuks poolhari-tud proletariaat.

Siin tuleb küll erikapitali kõik reservid välja panna lastele hariduse saamise võimaldamiseks. Senini antud toetused, mis kõikusid kr. 8 ja 12 vahel, ei suuda häda vähendada, ega leevendada.

Arusaadavalt ei jätku olemasolevatest erikapitali summadest, mispärast järelikult toetuste andmist mujale tuleks piirata, et vabaneksid summad ja tekiks reservid. Seepärast peame kaalumisele võtma, missugused hädad on vähemkisen-davad, kust saaks abi ja toetusi tagasi tõmmata, piirata. Peatume veel puhkekodude juures.

Kuigi puhkekodude tähtsus on vastuvaidlematu, leidub neid nüüd juba õige

mitmes paigas ja vist küllaldaselt. Puhkekodude kasutamise hõredus viimasel paaril aastal, eriti mullu suvel,*) tõendab, et puhkekodudest jätkub soovide rahuldamiseks, mispärast uute juurdesoetamisega erikapitali koormata ei ole põhjust. Seega väheneksid puhkekodude juurdesoetamise summad ja tekiksid erikapitali reservid, mida võimalik on rakendada tänuväärse ülesande teenistusse ja nimelt postiteenijate kooliskäivate laste õppemaksu toetuseks. Kuivõrd tähtis on toetusteandmine laste koolitamiseks, tunnevad muidugi kõige paremini need postiteenijad, kellel lapsed koolis käivad, kellel laste eest hoolitsemise mured lasuvad. Sellepärast on lastevanemate palavaim soov, et need, kellest oleneb abiandmise

*) Just vastupidi autori väitele puhkekodude kasutajate arv on paari viimase aasta jooksul tunduvalt tõusnud.

Toim.

küsimuse korraldamine, leiaksid vajaliku lahenduse ühes vastavate summade leidmisega. Siinjuures ei oleks ehk ülearune meenutada, et omal ajal erikapitali summade suurendamiseks realiseeriti kõik tarbetuks muutunud postiasutiste dokumendid, paberid, raamatud ja muu pabermaterjal, mis müüdi paberivabrikutele. Vanemad kaasteenijad teavad rääkida, et niiviisi on toimetatud ka vanasti vene ajal mõnes postiringkonnas (Petrogradi), kus saadud summadest on kogutud kenake fond, millest abistati postiteenijate kooliskäivaid lapsi. Kui sellest ka meil nüüd iga asutise peale tuleks kokku kas või sinepiterake, siis koguneks ehk üle maa kokku tõhus kapital, mis läheks üli vajalikuks otstarbeks.

See ja ka muud võimaluste otsimised ehk lubavad endid kaalumisele võtta.

Amicus Post.

Riigiteenijate Saadikutekogu oli koos

31. oktoobril pidas oma aastakoosolekut riigiteenijate Saadikutekogu. Esindatud oli 10 üleriigilist organisatsiooni. Juhatajaks valiti E. Nerep ja A. Sprenk, sekretäriks A. Merilaid.

Keskliidu tegevusearuande kandis ette juhatuse esimees E. Nerep, peatudes lähemalt riigiteenijate majanduslikkude, sotsiaalkindlustuse ja õigusliku korra küsimuste juures. Informeerib koosolijaid läbirääkimiste tulemustest Riigivanemaga, Majandusministriga ja Sotsiaalministriga. Olid päevakorral uus riigiteenistuse ja riigiteenijate atesteerimise seaduseelnõud, kuid mis hetkel ei oma akuutset iseloomu. Kuna Keskl. juhatus on kinnitanud oma täielist lojaalsust valitsusvõimude vastu, siis on meie organisatsioon sealtpoolt ka täit tunnustust leidnud. Riigivalitsus on Keskliitu aineliselt toetanud nii 1937/38. a. algeelarves kui ka lisaeelarves nr. 1, mis on võimaldanud meil kohased büroo- ja klubiruumid soetada ning neid sisustada. Tegevusearuande kiidetakse heaks.

Keskliidu laekur R. Kangur esitab Keskliidu rahalised aruanded ning eelarve kava, mis Saadikutekogu poolt kinnitatakse. Liikmemaks organisatsioonidele jäetakse senine, nimelt Kr. 30.— aastas saadikult.

Järgnevad elavad läbirääkimised riigiteenijate majandusliku olukorra, pensioni

ja arstiabi küsimustes, samuti riigiteenijate õigusliku korra ja organisatsioonilistes küsimustes.

Kohtuministeeriumi nõunik P. Jalaja kannab ette huviküllase referaadi teemal „Riigiteenistusseadused meil ja mujal“, mis avaldab kritiseerivat seisukohta meil hetkel kehtivusel oleva riigiteenistusseaduse kohta.

Keskliidu uus juhatus koostatakse järgnevalt:

A. Kannes, J. Uustalu — Postiteenijate kutseühing;

A. Merilaid — Postiametk. tehnilise ala teenijate ühing;

P. Jalaja, E. Nerep, R. Kangur — Tallinna riigi- ja omaval.-teenijate ühing;

J. Pipar, K. Roosalu — Metsateenijate ühing;

A. Sprenk — Metsaülemate ühing;

F. Volmer — Põllutöömin. ametnikkude ühing;

A. Liiv, V. Rutnik, E. Teras — Raudteelaste kutseühing;

G. Ormiste — Veeteede Valitsuse ametnikkude ühing;

Revisjonikomisjoni valiti:

E. Tint — Pärnu riigi- ja omaval. teenijate ühing;

T. Kurvits — Tartu ülikooli teenijate ühing;

J. Anton — Raudteelaste kutseühing.

Üksmeelse töö lõpul Saadikutekogu saatis alljärgneva tervitustelegrammi Riigihoidjale:

„Kõrgesti austatud Härra Riigihoidja. Riigi- ja omaval.-teenijate kutseesinduste Saadikutekogu oma aastakoosolekul tervitab Teis, Härra Riigihoidja, Eesti esimest kodanikku ja Valitsuse juhti, ning kinnitab riigi- ja omavalitsuse teenijaskonna valmisolekut teenida Eesti riiki ja rahvast Teie ja Vabariigi Valitsuse õnnelikul juhtimisel.

Saadikutekogu juhatus.“

Saadikutekogu poolt vastuvõetud resolutsioonid:

1.

Riigi- ja omaval.-teenijate Saadikutekogu avaldab tänu Vabariigi Valitsusele ainelise kaasabi eest, mille abil võimaldus riigiteenijate keskkorraldustele soetada ruumid.

2.

Saadikutekogu märgib rahuldustundega asjaolu, et Vabariigi Valitsus on pidanud tarvilikuks ja võimalikuks parandada riigiteenijaskonna tasusid.

Ühtlasi Saadikutekogu on kindlas veendumuses ja loodab, et tõusva majandusliku konjunkturi ning muutuva elumaksumuse juures Vabariigi Valitsus ka edaspidi leiab võimalusi riigiteenijaskonna majandusliku olukorra parandamiseks kas töötasude kõrgendamise või elukalliduse alandamise näol, võttes arvesse, et elukalliduse tõus on olnud kiirem palgamuutustist.

3.

Saadikutekogu konstateerib, et muutunud hindade tasemes erilist tähtsust omab korteri hindade tõus, mis on juba pidevalt toimunud ja mille jätkumine on tõenäoline. Kuna korterihindade tõus omab elukalliduses määravat tähtsust, palub saadikutekogu Vabariigi Valitsust leida võimalusi kõigi riigiteenijate korterirahaga või korteritega varustamiseks.

4.

Saadikutekogu märgib rahuldusega uute pensioni- ja haiguskindlustuse seaduste maksmapanekut. Ühtlasi avaldab Saadikutekogu lootust, et rahva jõukuse tõusuga käsikäes ka mainitud seadusi täiendatakse ka neis osades, mille võrra nad praegu riigiteenijaskonda ei rahulda.

Saadikutekogu palub ka tulevikus kehtivat pensionikapitali suurust mitte muuta ja haiguskindlustuse seaduse alusel kindlaks määratud arstide tasunorme mitte tõsta juhul, kui see tõstmine peaks jääma riigiteenijate kanda. Üht-

lasi palub Saadikutekogu võtta tarvitusele abinõusid, et kehtima pandud normide alusel oleks võimalik arstiabi saada.

5.

Riigiteenijate õigusliku korra kohta arvab Saadikutekogu, et tuleks kehtima panna uus teenistusseadus, võttes eeskujuks Lääne-Euroopa ja Skandinaavia vastavad teenistusseadused, mis reguleeriks täpselt riigiteenijate õigusi, teenistusse võtmise tingimusi ja korda, teenistuses edasipääsemise võimalusi, vakantkohtade täitmist jne., silmas pidades üksikute kutsealade kohta käivaid erinevusi.

6.

Töökorralduste kohta riigiasutistes lubab endale Saadikutekogu arvamist avaldada, et välja arvatud teatavad erandid, on võimalik reorganiseerida asutiste töö süsteemi töö lihtsustamise, asjaliku korraldamise, töö intensiivsuse tõstmise ja — vaatamata ametästmeele — riigiteenijate kestva ja täielikuma ettevalmistamise kaudu. Töö ratsionaliseerimise tulemusena saadud aja kokkuhoiu arvel on võimalik korraldada tööpaeva üldiselt vaimsel alal töötavate kohta tunnustatud tööpäeva normini.

7.

Saadikutekogu sooviks näha, et Riigiteenijate kutseorganisatsioonidele kindlustataks seadusandlikul teel esinemise õigus valitsusasutiste kõigis teenijaid puutuvais majanduslikes ja õiguslikes küsimustes, nagu see tegelikult Vabariigi Valitsuse heatahtlikul vastutulekul osaliselt juba teostubki.

Saadikutekogu teeb Keskliidu juhatusel ülesandeks luua tihedam side kesk- ja kohapealsete organisatsioonide vahel viimaste tegevuse elustamiseks, saates välja tarbe korral nõuandjad ja organiseerijad.

8.

Saadikutekogu peab tarvilikuks välja anda oma keskorganisatsiooni häälekandjat, milleks tuleb Keskliidu juhatusel samme astuda, paludes selleks ainelist toetust Vabariigi Valitsuselt.

9.

Saadikutekogu peab tarvilikuks, et riigiteenijate kutseorganisatsioonid pööraksid rohkem tähelepanu majandusliku omaabi korraldamisele. Eriti peaksid organisatsioonid riigiteenijatele selgitama ühistegevuse tähtsust teenijaskonna majandusliku olukorra parandamisel.

Ühtlasi saadikutekogu loodab, et Vabariigi Valitsus ei keeldu aineliselt ja vastavate soodustustega toetamast riigiteenijate majandusliku omaabi korraldamist.

Almer.

Kas kutseühing või kogud

Joh. Tamre, P.-t.-t. teen. Kutseühingu Tapa osakonna esimees

P.-t.-t. teenijate Kutseühingu põhikirja p. 1 lausub, ühingu eesmärk on teenijate majanduslike ja kutseliste huvide ja õiguste kaitsmine. Neid eesmärke on püüdnud ühing möödunud 18 a. jooksul teostada. Kuivõrd see on õnnestunud, on iseküsimus, eks olene see palju olukordadest ja juhtidest. Kuid tõele au andes peame tunnustama, et palju ülesehitavat tööd on siiski tehtud — on ju meie ühing üks elujõulisemaid ja olnud pioneeriks mitmelgi alal. Nüüd peale pikki aastaid seisame küsimuse ees: kas minna vana rada või alata uut.

Äsja väljatöötatud postiteenijate kogude kava on küllalt liberaalne, et tema vastuvõtmist kahel käel soovitada. Kuid minul jääb isiklikult mulje, et säärasel kujul ta kunagi kehtima ei pääse. Kui võrrelda kehtivaid kogude põhikirju meie kavaga, siis ilmnevad väga suured ja olulised lahkuminekud. Kehtivad kogude põhikirjad ei eelda liikmeskonna kutseliste huvide, õiguste ja sotsiaalolude kaitset. Nad on loodud eestkätt ametioskuse arendamiseks, ametieetika, endadistsipliini ja töötahte süvendamiseks ja lõpuks majandusliku omaabi korraldamiseks. Endastmõistetavalt avalik-õiguslikul alusel tegutsevad kogud taotlevad

teisi eesmärke, kui seda on vabad kutseühingud, kellede eesmärk on kitsapiiriline kihihuvi. Õiguste ja sotsiaalne kaitse on teostatav ametkonna aparaadi kaudu, seepärast poleks mõeldav, valitsuse seisukohalt, luua kahte paralleelaparaati. Sellest seisukohast saan minagi aru avalik-õiguslikul alusel tegutsevate kogude ülesannetest.

Kui aga nüüd meil on valminud kava, mis struktuurilt vastab küll kogude kavale, kuid ülesannetelt suuresti erineb, siis julgen küll olla prohvett ja ennustada, et selline kava kehtivusele ei pääse. Peaks aga keskjuhatusel olema lootust kava teostamiseks — õnn kaasa.

On kindel, et kuigi peaks kogude kava ükskõik missugusel kujul kehtivusele pääsma, siis võidaksime vahest küll ainelisest, kuid kaotaksime õiguslikust küljest. Vaba kutseühingu tegevuses on ka olnud aegu, kus tasakaalukaid ja võimaluse piires tehtud ettepanekuid on arvestatud. Võimatuid asju ärgem nõudkem kutseühingultki.

Minu seisukoht: soovitakse asetada oma kasu kõrgemale ühiskonna kasust, jäägem vana organiseerimise vormi juurde, eelistatakse aga arendada riiklikult mõtlejat ühiskonda — siis kogud.

Riigiteenijate klubi asutamisel

Riigi- ja omaval.-teenijate Keskliit üüris paar kuud tagasi endale avarad ning kodused ruumid V. Posti t. 8 III korral. Üüritud ruume kasutab Keskliit oma büroorumideks ning sisustise täienemisega on kavatsusel avada neis ruumes ka riigiteenijate klubi.

Sellega täituks riigiteenijate ammuaegne soov, sest välja arvatud mõned üksikud (näiteks raudteelased), ei olnud ühelgi riigiteenijate organisatsioonil omaette vastavaid ruume, kus oleks võimalus olnud korraldada kas või referaate oma liikmete kutseoskuse ning kultuurilise taase tõstmiseks, kõnelemata koosolekute ning kongresside korraldamisest.

Kuuldavasti on võimalik klubiruum kasutada vaid neil riigiteenijail, kes on Keskliitu kuuluva organisatsiooni liikmed.

Ruumide sisustamise lõpetamise järel teeb Keskliit teatavaks nende kasutamise täpse korra ning aja.

Keskliidu uus juhatus jagas ametid

Äsjamoodustatud riigi- ja omaval.-teenijate uus juhatus pidas oma esimese koosoleku liidu ruumides teisipäeval, 9. novembril. Päevakorras oli ametite jagamine ja muid teenijaskonda puutuvaid päevaküsimusi.

Neljateistkümnest juhatusse kuuluvast liikmest valiti presiidiumi: esimees E. Nerep — Tallinna riigi- ja omaval.-teen. ühingust; sekretär A. Merilaid — tehnilisest ühingust; laekur R. Kangur — Tallinna riigi- ja omaval.-teenijate ühingust; abiesimees V. Rutnik — Raudteelaste kutseühingust ja J. Pipar — Metsateenijate ühingust.

Presiidiumis pole esindatud riigiteenijate suurimaid organisatsioone — postiteenijate kutseühing, kuna samal ajal on üks väiksem ühing esindatud kahe liikmega.

Kindlakorraline organiseerimisvorm

H. Imelik.

Riigiteenijate kutselise organiseerimise alal tunneme seni kahte organiseerimiskuju või -vormi: riigiteenijate kutseühingud ja riigiteenijate kogud. Kumb neist on parem, kumma vormi järgi peaks riigiteenijaid organiseerima, selle kohta valitsevad lahkuminevad arvamised ja pole jõutud veel kindlale otsusele. „Postisarve” veergudel seni avaldatud seisukohad poolt ja vastu on piirdunud enam isiklikkude arvamistega, isikliku maitsega ja baseeruvad osalt riigiteenijate ühe osa poolt tehtud juhuslikule otsusele, millest peetakse truult kinni. Kuid seesugused juhuslikud otsused, mis valmivad tavaliselt kongressidel, mis saadikud seatakse ootamata, ette valmistamata sündinud fakti ette ja pannakse umbropsu hääletama, ei anna põhjendatud vastust ega selgust küsimuse otsustamisel. Sellele, küllalt tähtsale küsimusele vastuse leiaksime praktilisest elust, kus oleme näinud ja tunda saanud organiseerimise mitmesuguste vormide häid ja halbu külgi. Tahaksin vaid hoiatada eeskätt, et ei tohi vana kaevu kinni ajada enne, kui uus valmis, mis annab puhtamat ja paremat vett. Seda tuleks ka meeles pidada postiteenijail, eriti kutsetegelastel, kes asuvad organiseerima uue kindlakorralise organiseerimisvormi kohaselt.

Kui mina, nende ridade kirjutaja, „Postisarve” veergudel (nr. 7/8) otsisin põhjusi ja asjaolusid, mis räägiksid postiteenijate senisest kutseühingust loobumise ja postiteenijate kogu ellukutsumise poolt, siis ei leidnud ma neid mitte. Nüüd septembrikuu „Postisarve” numbris võtab sõna postiteenijate kutseühingu keskuhatuse abiesimees hr. Riho Viilup, kes oma pikemas kirjutises jõuab kindlale otsusele, et kogu olevat parem, kasulikum senisest kutseühingust. Oma arvamise toetuseks toob ta põhjuse, et viimastel aastatel valitsenud tendents koondata riigiteenijaid kindlakorralilisele organiseerimisvormile, et luua organisatsioon, mis võimaldaks liikmeil liituda üksmeelseks perekaks, süvendada isamaa-armastust, rahvuslikku ja riiklikku ühistunnet, kuid seejuures ka võimaldada õiguslikku kaitset jne.

Need põhjused või motiivid pälviksid ülimat tähelepanu ja oleksid tugevamaks tõukejõuks üleminekuks kogude vormile,

kui need asjaolud, s. o. kindlakorraline organiseerimine ja isamaa-armastus ühes rahvusliku ühistundega, puudunuksid kehtivas postiteenijate kutseühingus. Ei saa kuidagi ette kujutada organisatsiooni ilma korrata, sest organiseerima tähendab ju korrastama, korda looma. Ja kui meie postiteenijate praegune kutseühing on juba püsinud ligi paarkümmend aastat, siis ei võiks juttugi olla kindla korra puudusest, sest ilma kindla korrata ei ole ükski organisatsioon püsiv. Veel vähem tohiks juttu olla isamaa-armastuse puudusest või rahvusliku ja riikliku ühistunde puudusest kehtivas postiteenijate kutseühingus. Siin tarvitseb vaid värskendada mälestust, meelde tuletada 1933. a. olukorda, kus mõnedki organisatsioonid kõikuma löid, kuid postiteenijate kutseühing jäi kindlaks, mida tuleb panna seal valitsenud ja nüüd valitsevale kindla korra ja isamaaliku meeoleu ning riiklikult mõtlemise arvele.

Missugune peaks olema too kindlakorraline organiseerimisvorm, too isamaa-armastus, too rahvuslik ühistunne, millest räägib hr. R. Viilup, soovitades minna üle postiteenijail kutsekogu alusele! Kõik need elemendid, millest autor püüab teha leiutist ja millega tahab põhjendada kogu ellukutsumist, on kehtivas postiteenijate kutseühingus endale kindla pinna ammugi leidnud, milles ei luba ükski kutseühingu liige kellelgi kahelda.

Kui arvatakse, et vormimuutmine isenesest toob kätte kõik hüved, kõigi soovide täidmineku, et kui postiteenijate kutseühing muudab oma nime, vahetades selle teise nime vastu, teise välisvormi vastu, et siis liituvad kõik üksmeelseks ametialaliseks perekaks jne., siis tuleb olla otsekohene ja ütelda, et see on eksiarmine. Sest on ju veel kindlakorralisemaid organisatsioone kui ükskõik missugune kutseühing või kutsekogu, näiteks riiklikud organisatsioonid, kuid kas on seal kõik teenijad liitunud üksmeelseks perekaks, valitseb seal täielik üksmeel?! Absoluutset üksmeelt saavutada kutseorganisatsioonis on võimatu ja kas see ongi loomulik ja kasulik organisatsiooni arengule! Kui postiametkonna teenijaist on organiseeritud praegu 70%, kes kuuluvad kutseühingusse, siis näitab see, et organisatsioon on küllalt

elujõuline, seda enam, et kutseühingusse kuulumine ei ole sunduslik. Ja et see protsent ei ole kunagi olnud madalam, tõendab, et postiteenijate kutseühingus on valitsenud stabiilne ja ühtekuuluvuse meeleolu ilma sunnita.

Mispärast peaksid postiteenijad olema organiseeritud just sajaprotsendiliselt, kas ainult selleks, et sada on enam kui seitsekümmend? See on ju õige ja ei teeks paha, kui kõik riigiteenijad oleksid organiseeritud saja-protsendiliselt. Kuid saja protsendi saavutamiseks ohverdada vaba valik, vabadus kuuluda või mitte organisatsiooni, — see oleks liiga kõrge hind, mis maksta tuleks neil, kes ei soovi sundimist, kes ei soovi mõtlemiseõigust loovutada teistele. Pealegi ei saavutata seega praktiliselt muud kui välispidist efekti, millel ei ole olulist tähtsust, seda enam, et organisatsiooni liikmete arvu tõstmiseks leidub humansemaid vahendeid, mis ei nõua selliseid ohvreid, ei taotle sunniviisilist rekruteerimist. Organisatsioon, kus liikmete huvid leiavad tõhusat kaitset, ei vaja sundi, et liikmete arvu suurendada, vaid liikmed tulevad iseenesest, vabalt. Tõsi küll, hr. R. Viilup ei hinda kuigi kõrgelt vaba valikut, isiku enese otsustamise õigust, vaid arvab, et kui antakse käsk, tehakse sunduslikuks, siis liituvad kõik teenijad üksmeelseks perekaks. Vormiliselt, välispidise efekti saavutamiseks on tal õigus, kuid sisuliselt mitte, nagu juba eelpool mainisin.

Väide, nagu poleks kehtivad kutseühingud midagi suutnud, et postiteenijate madalad tasud, madalamad teistest riigiteenijaist, tuleb kirjutada senise postiteenijate kutseühingu arvele, ei ole millegagi põhjendatud. Just ümberpöörduvalt. Postiteenijate majanduslik olukord, tasud ja muud tingimused seisid tasakaalus ehk olid veelgi ette jõudnud teiste riigiteenijate olukorraga võrreldes seni, kui mõned kutseühingu tegelased hakkasid tegelema uute organiseerimisvormidega ja unustasid oma otsesed ülesanded. Selle tagajärjel jäi organisatsioon loiuks, äraootavale seisukohale, mis mõjus halvavalt kutseühingu tegevusele. Kas peab jälle värskendama mälestust, mis riigiteenijate kutseühingud, eriti postiteenijate kutseühing on saavutanud.

Lubatagu mainida riigiteenijate vanuse-tasusid, mis maksma pandi riigiteenijate kutseühingute korduvate esinemiste tõttu;

August Alle teenistusejuubel

6. novembril s. a. pühitses Postivalitsuse materjalide kesklao juhataja abi August Alle oma 25. a. teenistusejuubelit. A. Alle sündis 10. sept. 1895. a. Õppis Kuressaares, kus lõpetas 1911. a. linnakooli täiskursuse. Postiteenistust alustas Riias 6. järgu ametnikuna. Eestis on A. Alle teeninud Kuressaares ja Postivalitsuses. Viimases kuni 1. aprillini 1932, mis ajast määrati praegusele kohale.

Kaasteenijad soovivad lugupeetavale juubilarile edu ja õnne paljudeks edaspidisteks elu- ja teenistusaastateks.

riigi- ja omavalitsuste teenijate pensionikomisjoni osavõtust riigiteenijate esindajail; postiametkonna teenijate atesteerimiskomisjonidest osavõtust teenijate esindajate kaudu, samuti kõrgenduskomisjonidest; koostööst postivalitsuse direktori ja postiteenijate kutseühingu keskjuhatuse vahel jne. jne. Kas need pole saavutused?!

Missuguseid saavutusi lubab meile projekteeritav, nii palavalt soovitatav postiteenijate kutsekogu, see jääb selgusetuks. Ainult üks on juba selgunud ja nimelt, et liikmemaks tõuseb senisega võrreldes märksa kõrgemaks (üks protsent palgast) ja liikmemaks peetakse palgast kinni sunduslikult vaatamata sellele, kas soovid olla liige või ei.

Erikapitali suurendamisest

Teatavasti on loodud postivalitsuse juurde eriline postiametkonna teenijate olukorra parandamise erikapital. Oma sissetulekud saab erikapital peamiselt eriartiklite, käibelt kõrvaldatud postmarkide ülejääkide ja tarvitatud postmarkide müügist.

Kuna Vabariigi Valitsuse otsusega heategevuslike, juubeli- ja mälestuspostmarkide ülejääkide ning tarvitatud postmarkide müügist postiametkonna teenijate olukorra parandamise erikapitalile kuuluvad summad on määratud ainult postiametkonna teenijate puhkekodude korraldamiseks, siis neid summasid teisteks otstarveteks, nagu abi- ja toetusrahadeks jne., kasutada ei või. Abi- ja toetusrahadid teenijaile määratakse erikapitali komitee poolt peamiselt eriartiklite müügist laekunud summadest.

Üldiselt on aga teada, et eriartiklite müügist laekunud summadest igasugusteks abi- ja toetusrahadeks teenijaile küllaldaselt ei jätku. On ju meie postiametkonna palgad, võrreldes teiste asutiste teenijate palkadega, palju madalamad, mis asetab teenija majanduslikult säärasesse olukorda, et ta on sunnitud elamiseks raha laenama või jälle erikapitali poole pöörduma toetuse saamiseks. Kuna viimane tee on hõlpsam ja lihtsam, siis tavaliselt pööratakse erikapitali poole ja sellel on viimasel ajal abisoovijaid palju. See asjaolu omakorda paneb meid mõtlema, kuidas erikapitalile laekuvaid summe suurendada ja kas üldse on seks väljavaateid.

Arvan, et kaalumisele võiks vahest tulla postiasutistes väljastatud juurdemaksusaadetistest sissetulnud raha eest ostetud postmarkide realiseerimine nii, et sellest ka erikapitalile kasu oleks.

Senini on meil juurdemaksusaadetistest saadud raha kohta maksev järgmine kord: suurtes asutistes päeva jooksul, — väikestes asutistes kuu jooksul, — s. o. selle järgi, kuidas sissetulnud B-kaardid vihikuisse koondatakse, —

väljastatud juurdemaksusaadetistest sissetulnud raha eest ostetakse postmarke, kleebitakse need kaart-B vihiku viimase kaart-B või erilehe peale ja tembeldatakse ära. Postmargid sealjuures tehakse aga täieliselt kõlbmatuks aukude läbilöömise või läbilõikamise teel.

Eks ole see väärtusliku kauba ilmselt rikkumine! Kas ei anna siin asi teisti korraldada ja nii, et sellest ka teenijaile oleks kasu erikapitali näol?

Minu arvates tuleks asutistel väljastatud juurdemaksusaadetistest sissetulnud raha eest ostetud postmargid — teenijate endi huvides võimalikult suurema väärtusega — kleepida juurdemaksuliste postisaadetiste arvelehe (vorm nr. 40) tagaküljele, kustutada korralikult asutise kuupäeva templiga ja margid jätta rikkumata. Juurdemaksusaadetiste arvelehed võiks koondada kuu või aasta viisi (väikestes asutistes) vihikuisse nõnda, et arvelehe tagaküljele kleebitud postmargid jääksid rikkumata. Samuti tuleks ka agentuuride arvelehed kontrollkontoris koondada eraldi vihikuisse. Need vihikud võiks ühes väljastatud pakikaartidega iga järgmise aasta 15. aprilliks saata postivalitsusse PJ § 270 ettenähtud korras. Postivalitsus toimiks nende arvelehtega siis nii, nagu pakikaartide ja välispakikaartide lõigenditega, s. o. annab nad üle Riigi Trükitokjale, kes omakorda nad müügile laseb, või korraldab arvelehtedele kleebitud postmarkide müüki ise omal näengul.

Juurdemaksusaadetiste arvelehtedele kleebitud postmarkide müügist laekunud summad läheksid siis kas tervelt või jälle müügi korraldamisega seotud kulusid maha arvates postiametkonna teenijate olukorra parandamise erikapitalile. Sellest oleks siis ka teenijaile aineliselt kasu.

See oleks üks erikapitali summade suurendamise moodus. Võib olla ehk leidub veel teisi.

H. A.

„POSTISARVE“ tellimisi võtavad vastu
kõik postiasutised

Jooni ja samme Tallinna telefonivõrgu arengus

Tallinna telefonivõrgu ülema **J. Martensi** aktusikõne Kaubandus-tööstuskojas 11. okt. s. a.

Seisatudes täna Tallinna telefonivõrgu 50-nenda aastapäeva tähisel ei vaatle meie selle tähtpäeva juures kogu Eesti omariikluse telefoni arengut, vaid ainult ühe asutise — Tallinna — oma. Ja sellegi asutise arenemine 50 aasta kestusel on olnud kolme riigi võimkonnas, kuna pere-mehelikke korraldajaid tuleb lugeda isegi rohkem. Enne kui telefon jõudis Tallinna, oli ta Põhja-Ameerikas üldtarvitusliku liikimisvahendina 10 aastat tuntud.

Telefoni algastmeis toimetati kõnelemise katseid kahe telefonikuuldetoruga, kusjuures ühte neist räägiti ja teise abil kuulati. Telefoni peale võttis patendi Aleksander Graham Bell 7. märtsil 1876. a. Esiotsa leidis Põhja-Ameerikas telefoni tarvitamine aset asutiste ja äride teenistusruumides. 1878. aasta algul asutati esimene telefonikeskus New Havenis 21 abonen-

aastast alates järk-järgult maha, sest telefonikeskjaama tulnud õhujuhthmete magistraatid kujundati Vene tänavale viidud telefonikeskuse kohasele ümber. Telefonivõrgu aktsionärid olid rahvuselt, nagu juba nimedest näha, mitte eestlased ja esimene telefonivõrgu juhataja hr. Friedrich Hacke oli sakslane. Pikal tänaval nr. 48 toimus ainult telefoni tarbijate teenindamine, kuna asjaajamine, telefoni ehitamine ja parandamine sündis Laial tänaval nr. 27.

1887.—1905. aastani arenes telefon Tallinnas väga aeglaselt. 11. oktoobriks 1905. a. oli telefonibonete 323. Peamiseks aeglase arenemise põhjuseks olid omalaadsed telefonitariifid. Telefoni tellimise puhul arvestati telefonimaks alates 1. jaanuarist, olgugi et abonent tellis telefoni 11 kuud hiljem, s. o. detsembrikuus. Telefonimaks oli 100 rubla aastas. Ka oli telefoni are-

Tallinna telefonivõrgu juubeliaktus Kaubandus-tööstuskojas. Kõnetoolis võrgu ülem J. Martens

diga. Ja järgmisel aastal oli New Yorgis samasuguseid kodukeskjaamade abonente 4000. Euroopa tööstus- ja kaupmeeskond ei kinkinud telefonile esiotsa kuigi suurt tähelepanu. Isegi sellised suurlinnad, nagu London, Manchester ja Liverpool omasid 1880. aastal ainult 50, 80 ja 40 telefonibonenti.

1881. aastal oli ka Berliini asutatud esimene telefonikeskjaam 7 abonentiga.

Ja kuus aastat hiljem 11. oktoobril (vana kalendri järele 28. septembril) 1887. a. asutati ka Tallinnas Pikal tänaval nr. 48 üldiseks tarvituseks telefonikeskjaam. Selle telefonikeskjaama asutajaks olid Edmund Gahlnbäck, parun Etienne Girard de Soucanton, parun Arved Rosen, Georg Scheel ja Kurt Siegel. Ametlikult esines telefoni kontsessioonäärina algusest lõpuni A.-S. Siegel. Kommutaator oli Hillelanda-süsteemiline 50-numbrilise üldmahuga. Telefonijuhthmete jaoks ehitatud tsentraaltorniku puuosa on säilinud tänapäevani ja on praegugi veel näha maja katusel Pikal tän. nr. 48. Raudosad võeti 1909.

nemisele suureks takistuseks asjaolu, et Vene riigivalitsus kaitses telegraafi telefoni konkurentsi eest. Kui eraisikud tahtsid ühte alevit või linna siduda telefoni teel teisega, oli tarvis valitsuse luba. Ent see oli seotud kohustusega tasuda riigile iga aasta telegraafi tulude vähenemise korral vähenenud tuluosa.

Telefoni abonentide teenindamisel kommutaatoril aja jooksul 1887—1905 tarvitati peamiselt saksa keelt. Telefoni kommutaatoril töötajad naisametnikud olid saksa keelt valdavad venelased, eestlased või sakslased. Ka eesti soost telefonibonendid pöördusid telefonikeskjaama poole saksa keeles. Oli üldine arusaamine maad võtnud, nagu ei annaks mikrofon õhuvõrkeid eestikeelsel hääldamisel telefonile edasi. Vene keelt kui riigikeelt tarvitati, kuid ainult riigivõimude teenindamisel. Telefonivõrgu üleminekul kontragentilt A.-S. Siegelilt Vene riigi postivalitsusele võeti riigi teenistusse 9 telefonikommutaatoril töötavat ametnikku ja kaks mehaanikut.

Tallinna telefonivõrgu üleminekul riigi kätte 1905. aastal oli esimeseks muudatuseks see, et telefonil helistamise puhul vastati keskjaamast „tsentralnaja“ endise „zentrale“ asemel. Samuti muutusid telefonitariifid. 100 rubla asemel võeti 60 rubla korteris ja 75 rubla äris oleva telefoni eest aastas. Maks arvutati päevast, millal telefon tööle rakendati ja maksu võeti poole aasta eest ette. Telefoni arenemine läks uue tempoga. Telefonide soovijaid oli rohkem, kui võimalik ehitada. 1908. aastal oli juba 100% abonentide juurde tulnud ja tuli uusi ruume otsida ja ühtlasi ka uus telefonikeskjaama kommutaatorite tüüp üles seada, sest olemasolevad Hillelenda 50- ja Eriksoni 100-numbrilised kommutaatorid olid ligi 600 abonentidele keskjaama teenindamiseks kõlbmatud juba selle tõttu, et nad ei omanud ühist paljusevälja, mille tõttu ühe kommutaatori abonentide ühendamine sündis teise kommutaatori omadega neil asetsevate küljeühenduste kaudu. Iga ühenduse loomiseks pidi telefonist nõudma teiselt telefonistilt esiteks küljeühenduse ja siis juba abonendi numbri. Telefonikeskjaam kujutas enesest ruumi, kus telefonistid üksteisele hõikasi üle kahe-kolme isiku ühenduste loomise ja lahutamise käsklusi. Keskjaamas viibija kuulis ainult läbisegi hüüdeid ja hõikamisi.

Kui keskjaama abonentide korratu teenindamise peale kaebajale jaama näidati ja pärast seda neid küsitleti, mis mulje on keskjaama töö telefonitarbijale jätnud, oli vastus alati üks ja sama: „See on hullumaja“.

Olgugi, et paljusevälja kommutaatoritega ehk nõndanimetatud multisüsteemiliste kommutaatoritega katsetama hakati juba 1885. aastast alates, sai Tallinn sellesüsteemilised kommutaatorid alles siis, kui keskjaam 1909. aastal Vene tänavale nr. 9 üle toodi. Vahepeal oli linnades, kus telefon rohkem arenes, keskpatareisüsteemiliste kommutaatorite ehitamisele üle minnud.

Kõige suuremat peamurdmist telefonitehnikas valmistas paljusevälja mahu küsimus. Kui abonentide arv tõusis üle 10.000, oli ühte jaama abonentide ühendamine raskendatud selle tõttu, et paljuseväli liiga kõrgel asetses ja telefoniametnikel muutus abonentide ühendamine paljuseväljas väsitavaks. Teiselt poolt oli nõue, et telefoniabonentidele oleks võimaldatud kõneühendus numbri ainult ühekordse nimetamisega.

Siin pörkasid telefonikeskjaama teenindamise ja telefonitarbijaja huvid diametraalselt vastamisi. Telefonitehnikal tuli küsimus lahendada. Kuid see lahendamine oli seotud igasuguste raskustega, sest suurlinnades telefoniabonentide arv kasvas kiiresti. Kui 1887. aastal ehitati esimesed 21 abonent Põhja-Ameerikas New Haveni linnas, siis 1934. aastal oli juba maailmas üle 35 miljoni telefoni abonent. Küll katsuti paljusevälja küsimust lahendada sellega, et ühe jaama maht peenikeste ühendusstepside tarvitusele võtmiseks ehitati kuni 60 tuhande numbrini, nagu see Stockholmis ja Moskvas aset oli leidnud. Peterburis ehitati telefonikeskjaama paljuseväljale 80-tuhandenumbriine. Kõik need lahendusviisid ei aidanud seda küsimust inimestega teenindavate telefonikommutaatorite abil otstarbekalt lahendada ja telefoni-tehnika otsis lahendusviise seni, kuni ta selle leidis automaatjaamade leiutamiseks.

Telefoniautomaatjaamade idee kallal töötati 20 aastat enne, kui see töö nimetamisväärt tagajärgi andis. Ka automaatjaama leiutajaks oli ameeriklane Almon Strouwer, kes selle üles-

ande kallal töötas koos Aleksander Keith'i ja vendade Charles ning John Ericssoniga ligi 19 aastat. Juba 1900-nda aasta 21. mail pandi Chicago's asuva Automatic Electric Co poolt Berliini prooviks 400 telefoniabonentidega keskjaam üles ja 1905. aastal otsustas Saksa Riigi Postivalitsus Hildesheimi ehitada 900-numbrilise automaatjaama. Automatic Electric Co patendiõiguse ehitada Euroopas Strouweri-süsteemilise automaatjaama omandas firma Ludvig Loeve ja Ko. 1917. aastal asutati Berliinis automaattelefonide selts. See selts läks pärast Siemens ja Halske omanduseks. 1909. aastal ehitati Siemens ja Halske Riigipostivalitsuse plaanide kohaselt esimese maa-automaatkeskjaama Dallmini ja siin võeti ka esimest korda eelvalijad Siemens ja Halske firma poolt tarvitusele. Maailmasõja ajal jäi automaattelefoni arenemine Saksamaal soiku ja algas uue hooga alates 1922. aastast.

Rootsi firma L. M. Ericsson oli samuti üle 10 aasta automaattelefoni-keskjaamade kallal töötanud. Tutvunemiseks ja proovimiseks oli Rootsi Telegraafi Valitsus tellinud Landskrona linnale Ameerika firma Western Electric Co käest masinasüsteemilise või rootarisüsteemilise automaat-telefonikeskjaama. Nagu Siemens-Schuckerti automaat-telefonikeskjaam sarnaneb Automatic Electric Co keskjaamadega, samuti on L. M. Ericssoni keskjaam oma põhimõtetelt sarnane Western-Electric Co automaatjaamadega. Laskuda nende süsteemide arutlemisele viiks minu tänase ülesande liiga laiali ja sellepärast piirduksin ainult selle tõsiolu nentimisega. Kuid siin ei tule sugugi mõelda, nagu ei oleks ameeriklased oma leiutisi Euroopas kaitsenud patenteidena ja Euroopas valmistatavad automaat-telefonikeskjaamad on samad mis Ameerikas. Rootsi, kui Euroopa esisammuja telefonitarvitamises ja maailmale üks telefonidevalmistajast, ei saanud automaat-telefoni arengule pealtvaatajaks olla. Ka seal oli kuni 1923. aastani üle 10 aasta automaat-telefonikeskjaamade kallal töötatud. 1923. aasta märtsikuuks oli L. M. Ericssoni vabrikus valminud suurem automaat-telefonikeskjaam ülesseadmiseks Amsterdamis linna.

Vabadussõja lõppemisel ja peale Eesti de jure tunnustamist oli meie pealinna telefoniareng eriti kiire. Vene valitsuselt päranduseks jäänud induktorsüsteemiline 3500-numbrilise paljuseväljamahuga keskjaam oli liiga väike selleks, et mitte mõelda, kuidas edasi saab, iseäranis neile, kes ei kahelnud Eesti olemasolus ja tulevikus. Seepärast siis ka Postivalitsus algatas aegsasti Tallinna telefonivõrgu korraldamise küsimuse, saates Euroopa arenenumatesse telefonimaadesse 1923. a. märtsis komisjoni koosseisus: Postivalitsuse peainsener P. Etruk, Tallinna telefonivõrgu ülem J. Martens, sama võrgu vanem insener A. Otto ja Postivalitsuse kesktöökoja juhataja M. Klemmer. Komisjon tutvunes Siemens Schuckert'i keskjaamaga Helsingis Tööli linnas. Ericssoni vabatelefonistivalija keskpatareisilise lamplahutus- ning väljakutsesignaalidega keskjaamaga Turus, mis oli parajasti valmismisel. Ericssoni-süsteemilise automaat-telefonikeskjaamaga L. M. Ericssoni vabrikus. Western Electric Co automaat-telefonikeskjaamadega Oslos ja Landskronas. Lampväljakutse- ja lahutus-signaalidega keskpatareisilise keskjaamaga Tonsbergis Norras. Telefoniküsimustega Kopenhaagenis ja Siemens Schuckerti automaat-telefonikeskjaamaga Berliinis. Paralleelselt tutvunes komisjon ka kaablikanalisaatsiooni ehitusviisidega ja te-

lefoni eksploatatsiooni küsimustega neis maa-des. Tagasi jõudnud õppereisult, mis kestis veidi üle ühe kuu, esitas komisjon Postivalitsusele aruande ja soovitas selles Tallinna telefonivõrgu keskjaama uuendada automaatsüsteemilise, jät-tes esiotsa firma küsimuse, kuni hindade saa-miseni kõrvale. L. M. Ericssoni automaatjaama, kui veel töölerakendamata keskjaama kohta tegi komisjon lisaklauseli selles, et ta ei saa nimeta-tud firma automaatjaama kohta seisukohta võt-ta, kuna komisjonil ei olnud võimalust tutvuneda jaama tegevuse praktiliste tagajärgedega. See li-samärge sünnitas pärast palju tolmu ja L. M. Ericssoni firma seadis hiljem Postivalitsuse hoo-nesse oma suure jaama mudeli aastaks üles, tut-vunemiseks nende poolt valmistatava automaat-jaama töötamisvõimega.

Postivalitsus nõudis automaat-telefonikeskjaa-ma ehitamise otstarbeks 1924. aasta eelarvesse summade võtmist, kuid asi kukkus läbi juba Tee-deministeeriumi komisjonis. Automaatjaama nõu-tamine loeti miskipärast pillamiseks. Eestis olla odavat tööjõudu küllalt, milleks inimesi asen-da-da masinatega.

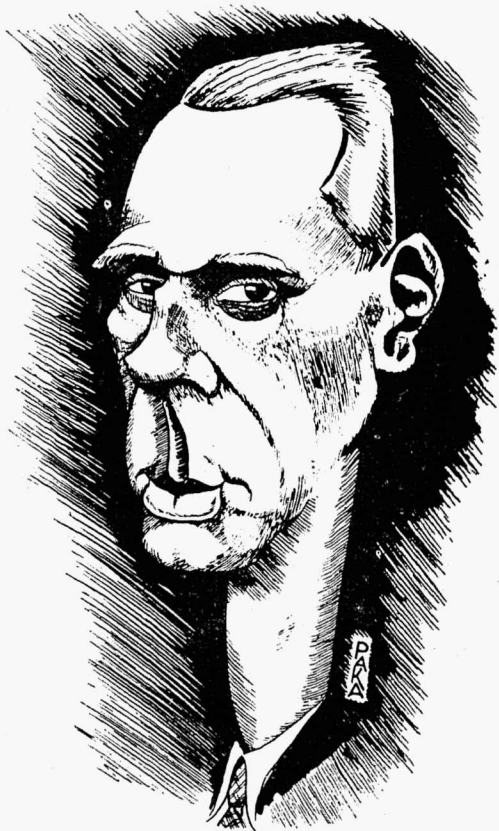
Küll seletasid automaadi pooldajad, et voo-rimehed ajasid sama juttu, kui esiteks raudteed ja pärast omnibused liikuma pandi. Ega ikka keegi mõtle sellepärast raudtee ja omnibuste liik-mist arendamata jätta, et hobuste kasvatajate ja voorimeeste huvid selle tõttu kannatavad.

Telefoni ümberehituse küsimuse läheõuses lii-kus tugev tegur, mis Postivalitsuse igasuguse al-gatuse lämnatas. Telefoniabonentide arv kasvas. Olemasoleva keskjaama maht oli täis. Sadama postkontori majja esiteks ja pärast Postivalit-suse majja oli ehitatud aiakeskjaam. Tallinna elanikkond oli telefoni saamisega kimbus. Sama kimbus oli ka Tallinna telefonivõrgu administ-ratsioon, iseäranis võrgu ülem. Kõik telefonitah-tjad muigasid ja mõnitasid, et ametnikud ei os-ka asju ajada. Ei olnud muud teha, kui telefoni kiire ehitamise võimaldamiseks eraldi kõrgeid tariifiid maksta panna, et igaüks ei tuleks telefoni tahtma.

Seda viimast sammu põhjustas igasuguste soo-vituste andmine küll mõjuvate isikute, küll ame-tiasutiste, küll tuttavate poolt. Erakorraliselt kiir-relt telefoni saamise puhul tuli abonentil mak-s-ma pandud tariifi kohaselt ühekordselt tasuda 80 krooni keskjaama numbril, 80 krooni apa-raadi muretsemise ja 20 krooni iga veerand ki-lomeetri telefoniühenduse ja selle osa ehitamise eest keskjaamast kuni abonendi asukohani. Peale selle tuli veel tasuda abonementmaksud. Kesk-jaamast 1 kilomeetri kauguses asuval telefoni-abonentil tuli ühekordselt tasuda 240 krooni ja peale selle veel harilikud abonement- ja toi-mingumaksud. Telefoni seaduses telefoni asu-tamise ajast säilinud abonendi õigus telefoniabo-nementi üle anda ühes ja samas ruumes sai tele-foni saamise puuõuse juures spekulatsiooni põh-juseks.

Keegi olemasolevaist telefoniabonentidest tele-foni maha võtta ei lasknud, vaid laskisid selle telefoni uue soovija korterisse ümber paigutada ja siis, kui ümberpaigutus teostus, paluti tele-fonivõrgu ülemat telefon ka vormiliselt üle anda uuele tarvitajale. „Päevalehes“ võis alati lugeda kuulutusist, et telefon ära anda, ajal, kui Tallinna telefonivõrgul neid anda ei olnud või kui oli, siis tugeva maksu eest. Olukord oli tekitanud Tallinna spekulatsiooni.

Vaatamata sellele, et summasid nõuti 1924. aastast alates kuni 1928. aastani, ei läinud

Ins. Louis Lemberg, Tallinna telefonivõrk.

korda telefonikeskjaama uuendamiseks raha saa-da. 1927. aasta suvel pöörduti ka erafirmade poolt Kaubandus-tööstuskoja kaudu Vabariigi Valitsuse poole kontsessiooni nõutamisega Tallinna telefonivõrgu keskjaama ja välisvõrgu ehitami-seks ja eksplateerimiseks. Samuti andsin mina ise ka Tallinna linnapeale nõu Vabariigi Valit-suselt Tallinna telefonivõrgu kontsessiooni pa-luda. Mina olin täies teadmises, et valitsus ai-nult Tallinna telefonivõrgu kontsessioonile ei anna, sest et see osutub postiametkonna kõige suuremaks asutiseks tulude suuruselt. Kuigi Tal-linna linn ja üks Tallinna firma kontsessiooni Tallinna telefonivõrgu eksplateerimiseks ei saa-nud, olid neil sammudel oma tagajärjed. Riigikoguliikmed ei läinud enam Tallinna telefoni-küsimusest nii kergelt mööda ja 1928/1929. aasta eelarvesse võeti summad esimese 2000-numbrilise automaattelefoni alajaama ehitamiseks Kreutz-waldi tän. Postivalitsuse majja. Kõigepealt alus-tati alajaama ehitamisega ja seda selle tõttu, et riigikogu Teedeministeeriumi eelarvekomisjoni liikmel ja iseäranis selle komisjoni esimehel, härra Kustas Tonkmannil ei olnud asi küllalt selge, kas automaattelefon rahuldab telefonitar-bijate nõudeid ja kas Tallinnas ikka leidub kül-laldaselt telefoni tahtjaid. Automaatijaama monteeriti esiotsa 1000 numbrit. Teine 1000 numbrit monteeriti järgmisel aastal peajaama

„Postisarv“ nr. 12 ilmub jõulu-numbrina det. keskpaigu. Kaas-tööd palume ära saata hiljemalt 1. detsembriks. Toim.

Vene tän. nr. 9. Seega oli telefoni süsteemiküsimuse võitlus läbi.

Tallinna telefonivõrgu automatiseerimine algas 1929. aastal ja 1932. a. rakendati kõik telefonid peale Kopli ja Piritä, automaatsüsteemilise tööle. Kui kõrvutame mõningaid 1929. ja 1937. aastate andmeid, saame pildi, kui suurt tähtsust omas telefoni arengus automaattelefon Tallinnas. Nii oli:

	1929. a.	1937. a.
abonente	4251	8900
kohalikke kõnesid	8.445.766	15.821.038
kaugelkõnesid	664.323	1.098.673
Tulused	734.719,73	1.226.243,72

Nagu neist andmeist ilmneb, on 8 aasta jooksul abonentide arv suurenenud 109%, kohalikud kõned 87%, kaugelkõned 65% ja tulud 40%. Viimaste automaatjaamade laiendamistööde täideviimisega on Tallinna automaatjaamades monteeritud 11.500 numbrit. Väited, et Tallinna telefonivõrgus, Eesti majandusliku taseme juures, ei tule kunagi 10.000 abonent ja sellepärast ei ole tehniliselt õigustatud automaatjaama nõutamine, on osutunud alusetuks. Leedu postivalitsus soetas Kaunase telefonivõrgule umbes samal ajal, kui Tallinn endale automaadi tellis, Tartu telefonivabrikult lampsignaalidega keskpatareilise keskjaama, kuid aastat 2 tagasi on Kaunases

lampsignaalidega käsikeskjaam asendatud automaatjaamaga.

Tallinna telefonivõrgu süsteem, samuti mahuküsimus on osutunud õigeks. Automaattelefoni eest võitlejad võivad eesotsas herra Postivalitsuse direktori G. Jallajasega lohutust tunda, et nende ettenägelikkus, samuti usk telefoni arengumissesse on täitumas sajaprotsendiliselt.

Lõpetades oma kõne oleks minu palavaimaks sooviks, et telefonituluksena saadavad summad kasutataks suuremal määral kui seni telefoni arendamiseks, et Tallinna tänavaid, mis iga aastaga omavad ilusama ja korralikuma ilme asfaltkatte tõttu, ei tuleks alati lõhkuda telefonikanalisatsioonipuudumise tõttu, et telefoni soovijate palveid ei tuleks enam kunagi ei keskjaama numbrite ega kaablisoonpaaride puudumise tõttu sappa jätta ootama, kuni ühte või teist juurde ehitatakse. Ühtlasi avaldan lootust ja kindlat usku sellesse, et järgmise tähtpäeva tähistamisel Tallinna telefonivõrgu ajalugu rikastub veel mõnegi mainimisväärse sündmusega ja neil, kel siis on seda ajalugu vaja meelde tuletada, ei tohiks olla põhjusi meie tehtud tööd hukka mõista.

Võrgu teenijaskonnale soovin südamest püsivust, energiat edasitöötamiseks ja abonentidele kannatust, kui neid ei ole teenindatud vastavalt nende arusaamistele. Meelega halba teha ei mõtle ega ole mõelnud telefoni-inimene kunagi.

Kokkuhoid teenijate tervise arvel

Külmade ja niiskete sügisilmadega kerkib igas majapidamises teravalt esile kütteküsimus. Ei taha siin seda laialdast küsimust puudutada üldiselt ega ka postilase elukorteri vajaduste kohaselt, vaid ainult ametiruumide seisukohalt.

Asutiste eelarveline küttepuude hulk on arvestatud nii, et antud kvantumiga saab ruume soendada normaalsetes tingimustes, s. o. kui ahjud on vastava suurusega soojenduspinna ja ruumid ise külmakindlad. Kui mõned neist tingimustest on keskmistest tunduvalt halvemad, siis on postili erikorraldusel küttepuude kvantumit ahju peale suurendatud.

Loomulikult peab küttematerjali nii kasutama, et ruumides alati nõutav soojus oleks. Küttepuude ülejääk võib ainult siis tekkida, kui määratud temperatuur saavutatakse normaalsest vähema puudekuluga.

Kahjuks pole see kaugeltki nii. Paljudes asutistes töötavad teenijad alaliselt alakõetud külmniisketes ruumides, kannatades selle tagajärjel krooniliselt haiguste all. Mõnikord on see tingitud kas halvatest ahjustest, väikesest ahjupinnast või soojust liigselt läbilaskvatest ruumidest, kui nende puuduste arvel küttenorme pole suurendatud.

Kuid otse lubamatuks osutub ruumide nõrk kütmine siis, kui see pole tingitud puude vähesusest, vaid soovist sellel alal ülejääke saavutada.

Selline kokkuhoid teenijate tervise arvel on hoolimatus. Ka pole see fiskuse huvides, sest külmade ruumide läbi tekkinud haiguste ravikulud, kaotatud tööpäevad ning haiguspensionid ületavad ebaratsionaalse küttekulude kokkuhoiu. Peale selle veel teenija enda kahju terviserikke ja ravikulude arvel.

Järelevalve temperatuuri kõrguse üle ametiruumes lasub asutiste ülematel ja on pikema arutusega selge, et teenijail temperatuuri tõstmise asjus on võimatu kaasa rääkida, kui ülem seda ei soovi. Pealegi pole selles nii tähtsas küsimuses mingisugust järelekontrolli võimalust.

Teenijate ja ka asutiste ülemate huvides tuleks sisse seada ametiruumide temperatuuri registreerimise kaustik, kuhu kantakse sisse talvekuudel iga päev tööalgu või tarbe korral enam kordi iga ruumi temperatuur. Soojamõõtjat ei tuleks muidugi asetada ahju juurde ega lae alla, vaid tegeliku töökoha juurde ja kuni poolteise meetri kõrgusele.

Kaustiku sissekandeid kontrollib ja kinnitab allkirjaga asutise ülem kalendertemplite jälgendite kaustiku eeskujul.

See lihtne kaustik näitab iga ajal, kuivõrd on hoolitsetud tarvilise temperatuuri eest ja kuivõrd õigustatud on kokkuhoid küttepuude alal.

Postiteenijate laulukoori II aastapäev

Postiteenijate laulukoori lipu õnnistamine.

Laulukoori teise hällipäeva pidulik aktus toimus möödunud aasta eeskujul NMKU saalis 16. oktoobril. Oli saabunud hulk postirahvast, esireas hr. dir. G. Jallajasega, külalisi Tallinna teistest laulukooridest ning postiteenijate omakseid.

Aktuse avades tuletas koori esimees hr. M. Ruubel eelkõige meelde koori muldavari- senud toetajat liiget Jüri Aserit; lahkunu mälestuseks laulis koor elegilise „Requiem”. — Avasõnas mainis koori esimees, et postiteenijate laulukoor on noorim võsu Tallinna laulukooride peres, siiski tegutsenud tarmukalt ning ilmutanud elujõudu. Kooril on 76 tegevliiget, neist 19 uut lauljat. Toetajaid liikmeid on 85, neist suur osa väljastpoolt ametkonda. Kooril on kaks hää- leseadjat oma kolleegide perest — prl. U. Everst ning pr. M. Meder, kes töötanud innukalt ning eduga.

Möödunud tegevusaasta jooksul on koor esi- nenud 16 korda — aktustel, kolleegide sünni- päevadel, matusetalitustel jne. Koor esines möö- dunud aastal Riias, läti ametivendade külasta-

mise puhul, Viljandi laulupeol ning läinud suvel Kuressaare laulupeol.

Kavatsusel on huvireis Ungari ja Tšehhoslo- vakkiasse, kutsed on saabunud, ent teostumine toimuks olude lahenedes.

Tähtsamateks saavutusteks möödunud hooajal oli klaveri ja lipu hankimine. Kutseühingu jär- jekordne teene oli, et kooril on kasutada uus ja kõrgeväärtuslik klaver. Kauni sinise-kollase lipu muretsemisel on teeneid ärimelhel hr. J. Rosingul, koori toetajal liikmel, kes annetas lipu jaoks siidriide, hr. A. Laamannil, kelle poolt on lipu narmad ja nõõrid ning hr. A. Tootsil, kes val- mistas lipu, varda ning kaunistise. Tänu idee- listele toetajatele liikmetele võib koor täna pi- dulikult pühitseda lipu õnnistamist ning lipule — koori aate sümbolile — töötada ustavust. Ava- sõna järele kanti lipp saali ning koorilt kõlas lipu moto: „Hõiska süda, ja helise, laul; kosu me kodumaa, ilul ja aul!” Moto sõnad on loonud koori esimees hr. Ruubel, viisi sobivalt kompo- neerinud koorijuht hr. M. Laurimaa.

Järgnes lipuõnnistamise vaimulik talitus, mida toimetas õp. mag. K. Saarse väga mõjukalt. Koor

laulis õnnistamisel F. Schuberti „Püha“. Õnnistatud lipu andis koori esimehele üle kutseühingu Tallinna osakonna esimees hr. K. Böstrov, kes oma kõnes rõhutas lipu aatelist mõju võitlejaile, ajalooliste tunnustatud nähetena, ning soovis, et laulukooriski lipp tiivustaks lauljaid oma sihte kõrgel hoidma. Koori esimees tänas ning andis lipu edasi lipuhoidjatele, kes rivistusid auvalvele. Koorilt kõlas ustavuse vandena M. Härma võimas laul: „Veel kaitse, kange Kalev, oma lapsi.“

Järgnes uute lauljate pidulik vastuvõtmine toiming. Arvult 19 uut kooriliiget koondus esiritta ning helises ühine „Lauljate lipulaul“. Koori esimees tervitas uusi lauljaid ja tuletas neile meelde moraalseid kohustusi enese, laulukoori ning üldsuse huvides; õnnitles iga uut kooriliiget ning asetas igale rinda kunstipärase koorimärgi. Uute lauljate esindaja, hr. A. Sauemägi, tänas koori esimeest ning toonitas uustulnukate solidaarsust ja ustavust koori õilsate sihtide taotlemisel.

Algasid tervitused. Oli ilmunud tervitama väga mitme Tallinna koori esindajaid. („Tallinna Meestelaulu Selts“, „Estonia Muusika Osakond“, „Raudam“, „ÜENÜTO“ koor, „Eesti Laulumehed“, „Linnateenijate Meeskoor“, „Leelo“, „Tallinna Naislaulu Selts“ jne.). Kõik tervitajad teatasid, et on valinud postiteenijate laulukoori oma koori sõprusliikmeks, ning iga esindaja lõi uue lipu vardasse koori märgiga kaunistatud hõbenaela. Nii sädeles laulukoori lipu vardas juba 9 helkivat hõbenaela. Laulukoor „Leelo“ kinnitab veel oma märgi esimesel võimalusel. Ka kirjalikult ning telegraafi teel oli saabunud palju õnnitlusi — arvult 22. Tervitanud oli prof. Jaroslav Galia Prahast, kutseühingu osakonnad Tartus, Narvas, Rakveres, Petseris, Elvas; Pärnu kaasteenijad, Viljandi „Koidu“ segakoori esimees — Viljandi kontori ülem, lauluvend Tagaküla Kolga-Jaanist, Tšehhoslovakkia saatkonna sekretär hr. J. Boudis jt.

Järgnevas kontsertosas esitas laulukoor mitmesuguse värvinguga tooteid. Avapalana A. Kapi paatoslik „Sind armastame, kodumaa!“ (P. Grünfeldi sõnadel), siis R. Tobiase hoogne „Varas“, E. Võrgu hõsikav „Helise, ilma“, M. Saare loomine rahvalaulu motiividel — „Mis need ohjad meida hoidvad“. Kuid võisime nautida ka nüansiküllaseid ja minoorseid helindeid — K. Türrpu müstiline „Priiuse hommikul“, M. Saare igatsev „Pilvele“ ja kava teises osas M. Saare sügavmõtisklev „Põhjavaim“ (M. Heibergeri unistavatele sõnadele).

Ettekanded osutusid väljatöötatuks ja kõlapuhaks; oli tunda distsipliini varjundite tõlgitsemisel. Näib, et nii koorijuht kui ka lauljad evivad töötahet, mis annab julguse lootä koori edendamisele. Kontserdi lõppupalana helises A. Kapi

„Pühendus“, mille lihtne ja südamluk meloodia haaras kuulajaid vaimustavalt.

Vahepeal olid esinenud solistid — laulukunstnikud postirahva perest — prl. U. Everst ja pr. H. Urblepp. Prl. U. Everst, juba üldtunnustatud oma võimsa mezzosopraniga, esitas väga ilmekalt A. Kapi kaks soolopala: „Ärge mu muresid võtke“ ja „Sõnadeta salajuttu“. Teine solist, pr. H. Urblepp, esines selles ringkonnas esmakordselt. Lauljataril lüürilise tämbriga sopran helises puhtalt, eriti kõrgetes toonides. Kahe romantilise helindi — Fr. Schuberti „Hällilaulu“ ja Fr. Liszti „Armuunelma“ ettekanne oli peene ja meeldiva tõlgitsusega.

Aktus lõppes riigihümniga. Aukülaliste lahkudes kanti koori uhke lipp välja; lipule järgnes laulukoor.

Aktuse lisana toimus koosviibimine peapostkontori ruumes. Pidulaua olid asjatundlikult ja maitsekalt katnud kutseühingu naistegelased, esireas pr. J. Pärn, prl. Soonik jt. Banketil viibis mitmeid kutseühingu juhatusliikmeid — pr. Kannes, hr. Martens, hr. Kallasma jt., kes laaukõnedes avaldasid laulukoorile tunnustust ja tänu. Lauljad hõiskasid neile võimsa „elagu“. Arenes harmooniline keskustelu, ent peatselt siirduti kõrvalruumi — klaverihelid kutsusid tantsule! Laulukoori esimees hr. M. Ruubel — peo tseremoniaemeister — korraldas ühisvalsi väga huvitavate variatsioonidega. Koosviibimisel süvenes seltsimehelikkus ja lauluharrastajate ühistunne. On ilmne, et laulu imeline mõju võib tasandada nii mõnegi inimliku ebakõla pinge ja terava vaheseina.

Aovalgel tuli lahkuda, et ruume vabastada uueks tööpäevaks — ja ühtlasi laulukoori uue hooaja aluks.

S. P.

Muusikategelase A. Kasemetsa arvustus

Postiteenijate laulukoori II aastapäeva puhul võtsid sõna pea kõik pealinna ajalehed. Toome siin väljavõtte „V. Maa“ sõnumist, mille autoriks on tuntud muusikategelane A. Kasemets.

„Laupäeva õhtul tutvustas postiteen. laulukoor oma saavutusi avalikkusele kontsert-aktusel, mis oli korraldatud koori 2. aastapäeva tähistamiseks NMKÜ saalis.

Nimetatud saal ei ole akustiliselt kuigi soodne suurema koori esinemiseks, mispärast noorel kooril tuli oma võimeid demonstreerida õige tänamatu tingimuses.

Kuid sellest hoolimata ta tegi seda päris kenade tulemustega, esitades üle kümne laulu eesti heliloojate Tobiase, Türrpu, Kapi, Saare jt. loominguist hea kindluse ja ilmekusega, mis tõendas, et koori noor juhataja M. Laurimaa teeb oma lauljasperega päris tõhusat tööd ja et seda tööd tehakse tõsise innu ja armastusega.

Muidugi ei saa ühe ametkonna teenijaist moodustatud koori häälematerjal olla valitud kvaliteediga, kuid keskpärasuse hulgas leidub selles 70-liikmelises kooris ka päris tusedaid hääli ja kogenud lauljaid (eriti sopraanis ja bassis), mis on koori edaspidisele arenemisele heaks panidiks.“

Tallinna telefonivõrgu juubeliaktus

Tallinna telefonivõrgu 50. aastapäeva kontsertaktus toimus esmaspäeval 11. oktoobril Kaubandus-tööstuskoja ruumides rohkearvulise kuulajaskonna ees.

Aktuse avasõnad ütles telefonivõrgu vaneminsener R. Jaanus. Avasõnale järgnes postiteenijate laulukoori ettekandeid ja võrgu ülema J. Martensi aktusekõne (kõne toodud käesolevas numbris lk. 305).

Juubilarile — Tallinna telefonivõrgule — ütlesid tervitusi postivalitsuse direktor ins. G. Jallajas teedeministri ja enese nimel, abilinnapea A. Uesson linna- ja insenerikoja nimel, peapostkontori ülem M. Ruubel, peatelegraafikontori ülem A. Kura, Välispakkide postkontori ülem J. Uustalu ja organisatsioonide esindajad A. Merilaid, K. Böstrov jt.

Traadi- ja kirjateel saabus tervitusi sõjavägede ülemjuhatajalt kindral Laidonerilt, sõjaväe ja kaitseliidu inseneriväe ning sideüksuste ülemailt, linna ja maa võrkudelt, organisatsioonidelt, paljudelt firmadelt, endistelt ametnikelt ja ka välismaalt — Rootsist, Soomest ja Lätist, eriti rohkesti Stockholmist. Tervitajaid tänas telefonivõrgu ülem J. Martens.

Aktuse kontsertosas esines peale postiteenijate laulukoori solistina mezzosopran pr. O. Lund-Kuutma, keda saatis klaveril prl. E. Avesson.

Tenor Karrisoo, kes oli annud nõusoleku esineda, ei ilmunud (oli unustanud!).

Aktus lõppes hümniga.

Järgnes tujuküllane koosviibimine ja tants. Koosviibimist austas lühikese külaskäiguga ka teedeminister N. Viitak.

Eesti ja prantsuse keele kursused alanud

Käesoleva aasta alul Kutseüh. Tall. osakonna korraldusel alanud keelte kursused jätkuvad nüüd pärast suvist vaheaega uuesti.

Teise semestri esimene eesti keele loeng peeti reedel, 29. oktoobril. Lektoriks keele loenguselt koolide peainspektor mag. Joh. Aavik.

Osavõtumaks semestri eest 1,5 kr. Loengud jätkuvad reedeti k. 20—22 peapostkontoris.

Prantsuse keele loengud alvasid neljapäeval 4. novembril. Lektoriks postivalitsuse telefoni ekspluatatsiooni korraldaja kohustetäitja V. Tomberg. Loengud jätkuvad neljapäevadel k. 19—21.

Jaan Tumm'a 35-a. teenistusjuubel.

1. nov. s. a. pühitses Võrumaa t.-t.-võrgu vanem mehaanik J. Tumm oma 35-aastast teenistusejuubelit riigi- ja omavalitsuseteenistuses, millest juubilar ligi 30 aastat on tegev olnud posti-telegr.-telefoni tööalal.

Juubilar sündis 15. juunil 1884. a. Võrumaal Haanja vallas, lõpetas Rõuge kihelkonnakooli ja algas 1902. a. 1. nov. teenistust Viitina valla abisekretärina. 1906. a. siirdub ta Tomskisse, kus lõpetab posti-telegr.-telef. kutsekooli, teenib

siis sõjaväes ja Omski raudtee telegraafis. Alates 1919. aastast teenib T. postiametkonnas, alguses posti-telegr. ametnikuna Tomski, Novo-Nikolajevski p.-t.-kontorites, Moskva kesktelegraafis ja Petrogradi peatelegraafis ning hiljem mehaanikuna Petrogradi peatelegraafis. 1920. a. tuleb J. T. Eestisse ja asub sama aasta 15. apr. teenistusse Võrumaa t.-t.-võrku, kus teenib tänaseni.

Kaasteenijad tunnevad juubilari kui tõsiselt kohusetruud töömeest oma armastatud tööalal, kes on oma tööga ja ülesannetega ühte kasvanud ja sellisena on ta saanud raudvaraks Võru maavõrgu töökaadris. Inimesena on juubilar huvitavalt omapärane ja asendamatu, kaasteenijate vastu sõbralik ja siirameelne ning eriti noorematele kolleegidele nende töös ja tegevuses alati abivalmis nõu ja jõuga.

Soovime oma armastatud juubilarile palju õnne ta 35-aastase töötähtpäeval! Soovime, et tal jätkuks tervist ja jõudu meiega koos töötamiseks veel paljuiks aastaks!

—na.

**Kõige kasulikum on „POSTISARVE“ tellida
terveks aastaks.**

Välismaa postiuudiseid

INGLISMAALT

Postlaste organisatsioon sai maja.

Inglismaa suurim postiteenijate organisatsioon „Union of Post Office Workers” sai hiljuti uue maja.

Maja on üks suuremaid ja imposantsemaid riigiametkonnale kuuluvaid ehitisi Londonis. Ta maksis 30.000 £, milline summa tasuti maja üleandmisel viimase pennini, võlgu tegemata.

Maja avamise pidustusil rõhutasid kõik kõnelejad, et see saavutus on inglise postlaste tubliduse ja sisemise tugevuse sümbol.

Olgu tähendatud, et „Union of Post Office Workers'i” liikmeskond kasvab järjekindlalt. Nii registreeriti käesoleva aasta esimesel poolel 3.499 uut liiget. Organisatsioonil on praegu 117.350 liiget.

Töö mehhaniseerimine ja vanad kirjakandjad

Postiteenijate organisatsioon „Union of Post Workers” esitas postivalitsusele nõudmise, et vanadele kirjakandjatele, kes töö mehhaniseerimisel ei ole suutelised sõitma näiteks autodel ja mootorratastel, reserveeritakse võimtekohaselt kergemad töökohad.

Postivalitsus vastas, et seni olevat kirjeldatud juhtumeid väga harva esinenud. Nende korrumisel lubab posteljone, kes mehhaniseeritud tööga toime ei tule, kohelda arusaamise ja leplikkusega.

Kirjakandjad ja trepid

Suur hulk kirjakandjaid on sunnitud päeva jooksul teenistuskohuseid täites käima üles alla kuni 3.000 trepiastet. See mõjub halvasti kirjakandjate tervisele. Viimasel postiteenijate kongressil vastuvõetud resolutsiooni kohaselt postivalitsus kergendaski rajoonides, kus elamud enamikus mitmekordsed, kirjakandjate töötingimusi, alandades kandekoorma raskuse ülemmäära (harilikes oludes 35 naela) ja lühendades kandeagea.

Hoolekanne ja tervis

Postivalitsuse peaarst tähendas oma hiljutises kõnes, et head töötingimused on parim vahend haiguspuudumise vähendamiseks ametkonnas. Heledad, hea ventilatsiooniga ja sobiva sisustusega ruumid on ametkonna tervemaks ja õnnelikumaks muutmise peategurid.

Peaarst lisas, et temal ei ole teada juhtumeid, kus ametnikud oleksid haiguspuhkust tarvitanud kuritahtlikult.

5 aastaga 1 miljon abonenti juurde

Inglise postivalitsus arvestab, et 1942. a. on Inglismaal 4 miljonit abonenti. Esimese miljoni abonentide saavutamiseks kulus 43 aastat, nimelt 1879 kuni 1922. Teine miljon oli üheksa aastaga täis, 1922 kuni 1931. Kolmas miljon saavutati 6,5 aastaga, 1931 kuni 1937.

Oodetakse, et neljas abonentid miljon täitub 1942. aastaks, seega 5 aastaga.

Londoni telefonivõrk automatiseeritakse 1941. aastaks

Kõik Londoni telefonikeskjaamad automatiseeritakse 1941. aastaks. Pragu on juba 116 keskjaama automatiseeritud. 31. märtsil 1937 oli 644.969 abonenti automaat- ja 391.894 abonenti käsikeskjaamadega ühendatud.

SAKSAMAALT

Moodsaim postkontor Euroopas

See avatakse lähemal ajal Berliinis — (SW 11) — Anhalti jaamas.

See postiasutis on üks omapärasemaid mitte ainult Saksamaal, vaid kogu Euroopas. Ta võtab oma alla 160 m tänavaäärt kahel tänaval, olles sealjuures kolmekordne. Uues asutises kirjaposti läbitöötamise alal tarvitusele võetud meetodeid võib liialdusteta nimetada revolutsioonilisteks senises läbitöötamise süsteemis. Sellepärast poleks vahest huvituseta veidi peatuda selle suuruselt, meetoditelt ja tehniliselt vahendeilt postiimena tunduva asutise juures.

SW 11 postkontor peab läbi töötama sisemaa postist selle osa, mis Anhalti jaama kaudu saadetakse Kesk- ja Lõuna-Saksamaale. Samuti selle, mis neist piirkondadest saabub Berliini. Peale selle välismaa posti. Kokku on seda keskmiselt 2,9 miljonit saadetist päevas, millest suurem osa igasse maailma-kaarde minevad trükitööd. Ülejäänud osa — kirjad. Et saada paremat pilti selle tohutu saadetiste hulga läbitöötamisviisist, selleks jälgime kirja teed mainitud moodsas asutises.

Postkontor SW 11 piirkonda kuulub Berliini 565 postkasti, mida 22 jõuvankri abil tühjendatakse kaheksa korda päevas, sõites selleks päevas läbi 2300 km. Lisaks sellele tuleb arvata veel 665 postkasti saadetised teistest siia koondatavaist postiasutisist. Kogu see saadetiste hii-gelarv teeb postkontoris sõidu läbi kolme maja-korra, kuni ta lõpuks hoolsasti sorteeritult läbi 120 m pikkuse tänavaaluse tunneli kärutatakse kiiretel elektrikärudel ärasõiduvalmis rongile.

Sellel teekonnal saadetised tõusevad paiguta-

tult suurtesse kastidesse rulltreppidel ja jooksvatel kettidel ühelt korralt teisele läbi maja, liuglevad rull-lintidel läbi hiiglasaalide ja kukuvad libisedes vastavatesse jagamiskastidesse. Lühikirjad, pikk-kirjad (nimetus on tuletatud kirja vormist), paketid jne., kõik nad tõusevad üles, liuglevad minema ja tulevad siis jälle alla tagasi. Kõik kellavärgi täpsusega. 7500 üksikut edasitõstelinti, mille kogupikkus ulatub üle 42 km, moodustavad selle omapärase, rulluva mehhanismi.

Igal lindikesel on oma eriülesanne, viies saadetisi just teatud osakonda. Kõigepealt toimub jäme- ja peenposti (paketid ja kirjad), siis lühija pikkkirjade eraldamine. (Saksamaal on nähtavasti üldiselt tarvitusel teatud mõõtudega ümbririkud teatud saadetiste jaoks. „Pstsv“ toim.) Läbi käinud esimesest tuest, lähevad saadetised tembeldamismasin alla. 29 miljonit trükitööd pole just väike ülesanne, kuid moodne tembeldamismasin tembeldeb siin ka 20.000 saadetist tunnis.

Siis jätkub tembeldatud saadetiste sorteerimine vastavatele lintidele. Üks kiri Berliini lindile, teine kuhugi teise linna, kolmas — välismaale. Virgad käed toimetavad sortimist ja vahetpidamatult liiguvad linnid viivad saadetised määratud kohta, kus nad libisevad nn. väljavõtte-kastidesse. Nimetatud kastide juures töötavad ametnikud ei sordi kirju veel sihtjaamade ega postivagunite järele, vaid nn. tähestiku kastidesse. Nii sorditakse näiteks Eisenachi adresseeritud kiri „E“-kasti, Stuttgarti adresseeritu — „S“-kasti jne., kusjuures suuremate linnade jaoks on siiski juba eraldi kastid olemas. Võimsad kapid täidavad sadade meetrite pikkuselt suuri saale.

Nii toimub sortimine edasi, hargnedes lõpuks üksikute vähemate sihtjaamadeni. Seal toimub kimpude kinnindamine, postkottide täitmine ja tunnelisse saatmine. Lühija ja pikkkirjad, paketid ja virkkirjad, saadetised sisemaale ja välismaale, kõigi jaoks on sama süsteem — igavesti keerlevad linnid ja ketid.

Ametnik ei tohi osta juudi ärist. On oodata määrust, millega kõigil ametnikel keelatakse juutide äride külastamine. Samuti ei tohi ametnik jätkata juudisoost kodanikega läbikäimist.

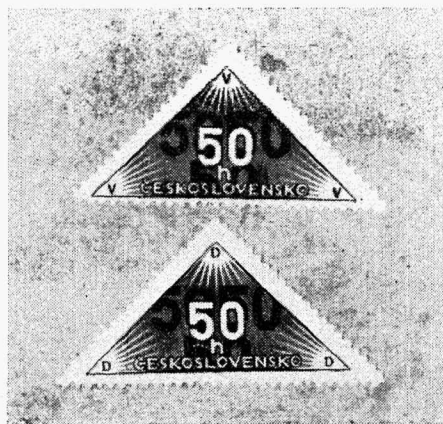
Ametipuhkust ei tohi üle viia ühest eelarve-aastast teise, vaid selle peab võimaluse piires kasutama samal aastal. Kasutamata puhkust järgneval eelarve-aastal enam ei arvestata.

Postkaartidele lubatakse kleepida tagaküljele ja aadressküle vasakpoolsele osale siid- või mõnele muule õhukesele riidele trükitud pilte, maastikke jne. Sealjuures ei tohi postkaardi kaal ületada 8 gr.

TŠEHOSLOVAKKIAST

Eriotstarbega postmargid

Tšehhoslovakkias anti tänavu (1. märtsil) välja kaks eriotstarbega postmarki. Mõlema väärtus on 50 hellerit, kujult kolmenurgelised, kuid värvilt üks sinine, teine punane. Esimesel on nurkades täht V, teisel D. Need margid kleebitakse

lisamaksuna saadetisele (sisemaaline kiri 1 kroon). Sinise postmargi kleebib ümbrikule saatja, kui ta tahab, et saadetis väljastatakse otse aadressaadile, ilma et keegi kõrvaline isik seda oma kätte saaks. Kui aga kellelgi on kiri oodata ja ta tahab, et keegi teine sellest ei tea, siis teatab oma soovi postkontorisse. Kirja saabudes kleebitakse sellele punane postmark, mille siis aadressaat tasub kirja vastuvõtmisel.

LÄTIST

Läti aeroklubi korraldab 1. novembril s. a. rahalise loterii, mille piletid on müügil ka kõigis postiasutis üle maa. Müüjad saavad tasuta 10% pileti hinnast. Loterii puhaskasu läheb lennukite hankimiseks ja lendurite õpetamiseks.

Soodustus margikorjajaile. Läti postivalitsus avaldas hiljuti määruse, mille järele tuleb kohe postmargid tembeldata, kui ostja seda soovib ja tembeldamine korralikult sooritada. Postmarke temeldatakse ka siis, kui nad kleebitakse ostmise juures märkuste raamatusse või postmargi albumisse. Ennem ostetud ja postkontorisse toodud marke ei tembeldata. Samuti ei tembeldata ka ümbrikkudele, postkaartidele jne. kleebitud postmarke, kui neil pole ostja oma aadress. Esp. servo.

Eksitavaid trükivigu

sattus septembrikuu (nr. 9) „Postisarve“. Leheküljel 165 toodud pilt kujutab Põlva, mitte Tõrva postkontorit, nagu trükitud pildi all. Leheküljel 196 luuletuses „Eelsügisel“ on 10. rida trükitud: „Kuis imelaps looduse...“, peab olema: „Kuis inimlaps...“

Rahvusvaheline esperantokeelne p.-t.-t. ajakiri „La Interligilo” võib oktoobris pühitseada oma 15. aastapäeva. Oktoobris 1922. a. hakkas ta Pariisis ilmuma kuukirjana ühe prantsuse postiteenijate org. toetusel. Kolm esimest numbrit olid kõigest 4, pärast aga 8—12-leheküljelised (22×29 sm) ja 1930. aastast ilmub ta 16-leheküljelisena 18,5×27 sm kaustas. Varsti jäi aga mainit. prantsuse org. toetus ära ja siis võttis Rahvusvaheline esperantistlik p.-t.-t. teenijate liit — Ilepto, mis oli asutatud 1919. aastal, tähenäatud ajakirja oma häälekandjaks. Toimetajaks on algusest kuni praeguseni Pariisi telegraafi ametnik P. Filliâtre.

Ajakirja trükkimine selle 15 aasta jooksul on aga toimunud õige mitmel maal. Nii nr. 1—12 Leipzgis Saksamaal, siis Čehhoslovakkias Leitmeritz'is, pärast Jablonne's kuni 1928. a. lõpuni, 1929. a. Belgias Antwerpenis, 1930. a. jaanuarist Pariisis ja 1931. a. augustist kuni praeguseni jälle Jablonnes Čehhoslovakkias. Selle aja sees on aga kaks numbrit trükitud ka Eestis, neist nr. 33 1925. a. Haapsalus ja nr. 125 — 1933. a. Tallinnas.

Kõigi seniilmunud numbrite seas on ilmunud ka 11 eri maaade numbrit. Need on numbrid, millede sisu kas kõik või suurelt osalt on ainult ühe teatava maa kohta või mille väljaandmist on teatava maa organisatsioon materjalselt toetanud. Sellistena on ilmunud: nr. 23/24 — 1924 ja 40 — 1926 Rootsi, 32 — 1925 Portugali, 33 — 1925 ja 79/80 — 1928 Eesti, 37, 67 ja 91-b Nõukogude Vene, 38 — 1925 Inglise, 65 Poola ja nr. 125 — 1933 Eesti—Läti. Käesoleval kuul ilmub ka Hollandi ja lähemal ajal Jugoslavia number.

Muidugi koosneb teiste numbrite sisu väga mitmesuguseid maid puutuvast materjalist. Näiteks nimetaksin siin kaugemaid ja haruldasemaid maid, nagu: Argentiina, Austraalia, Abessiinia, India, Jaapani, Kuuba, Marokko, Mehhiko, Lõuna-Aafrika, Uus-Meremaa ja Ühendriigid. Samuti kuuluvad selle ajakirja kaastöölised ka väga mitmesugustesse maadesse ja rahvustesse. Eesti kaastöölisena on esinenud hr. O. Nõu, prl. Hilda Dresen ja nüüd juba kauemat aega J. Vahtra (Vahikerl).

Et selle ajakirja sisu on küllaltki huvitav, seda näitab see, et nii mõnegi maa p.-t.-t. ajakirjad avaldavad selles ilmunud artikleid ja teateid ka oma veergudel. Teadaolevalt võiks siin märkida Austria, Hollandi, Eesti, Läti, Leedu, Čehhoslovakkia, Jugoslaavia, Prantsuse, Rootsi ja Ungari vastavaid ajakirju.

Erpolane.

Luugiametnike kassaeksimused kavatsetakse edaspidi katta ametkonna poolt, milleks ette nähtud vastav kahjude tasumise kord. Kõigepealt peab ametnik kassa puudujäägi ilmsiks tulekul puudujäägi oma taskust katma, teatades juhtumist asutise direktorile. See moodustab erilise kolmest vanemast ametnikust koosneva komisjoni, kusjuures üks komisjoni liikmeist peab olema kahjukannataja jaoskonnast. Komisjon otsustab kas tervelt, või kui suures ulatuses tasuda kahjukannatajale. Otuse tegemisel võetakse arvesse puudujäägi tekkimise põhjus, ametniku atestatsioon jne.

AMEERIKA ÜHENDRIIKIDEST

Varastatud postkontor

Ameerika kolleegid jutustavad meile postiajalooliselt märkimisväärt ja huvitava loo ühest varastatud postkontorist.

Ameerika väikeses asunduslinnas Marseilles's Illinois'is elas aastal 1868 kaks vaenulist konkurenti maaomanikku. Nimelt kuulus idapoolne poollinna ühele ja läänepoolne teisele maaomanikule. Raudteejaama ehitus linna lääneossa suures tugevasti pinget konkurentide vahel. Postkontor avati vastukaaluks ida-ossa.

Ühel pimedal ööl grupp mehi tõstis postkontorihoone rullidele ja toimetas tervena teise linnaossa.

Kontoriülem, kes magas kontori-ruumis, ei märganud transpordist vähematki ja avas järgmisel hommikul rahulikult luugid, et asuda tööle.

Tänapäeval, üteldakse selgituseks, olla Marseilles's (Illinois'is) moodne postihoone, mille näpamine polla enam nii kerge.

KAUGEKÕNE

Jaama kontoris enne rongi väljumist kamp habemikke, lõhnavaid (eetrist) õetserlasi. Soovivad kõnet ühe Mustvee pangaasutusega. „Igaks juhuks“ maksavad 6 minuti eest kõnemaksu ette. Kibe tegemine kassa juures — palju rongile ruttajaid. Järsku kõliseb telefon — keskjaama preili teatab, et tuleb Mustvee kõne. „Mustvee kõne kapis!“ hüüab kiirelt töötav ametnik. Asuvadki kõnelejad kappi, kostab kõva kõne küll vene, küll eesti keeles. Viie minuti möödudes väljuvad higinähtud mehed. Kõsib ametnik: „Kas saite rääkida.“ — „Saime kjull,“ vastab üks kõnelejaist, „me kahekeesi rjaakisime jutu kats kõrda maha. Ma kjull es kuulnu midägi — aga no kjull njema kuulsiiva...“ ja astuvad kiiresti rongile. Töötame hoolega edasi. Umbes veerandtunni pärast kõlistab keskjaama preili: „Nüüd tuleb Mustvee kõne, enne ei saanud anda — liin läks teise kõnega kinni! — Püdisime olla surm-tõsised aga osa publikut ei pidanud vastu — kukkus naerma...“

Rv.

Ümberehitusi Pirita puhkekodus

Kutseühingu Tallinna osakonna juhatuses on pikemat aega kõne all olnud Pirital 1936. a. kevadel ostetud maja osalise ümberehitamise küsimus. Mainitud maja ruumide jaotus on selline, et kõiki ruume eraldi välja anda ei saa, muist suuremaid ruume tuleb kasutada lähikäiguruumideks. Nüüd on välja töötatud ümberehituse kava, mis oli 9. nov. juhatuses koosolekul arutelusel ja mis leidis heakskiitu.

Kava näeb ette maja alumise korra merepoolsesse otsa koridori, millega luuakse võimalus välja anda kõik toad eraldi ja otsene juurdepääs kööki (praegu pääseb mõnest toast kööki ainult läbi õue). Maja aiapoolsesse otsa luuakse üld-ehk klubiruumid, milleks ühendatakse vaheseina eemaldamisega kaks tuba. Kaks ruumi on nähtud ette riietekapide paigutamiseks, need ruumid jääksid ühtlasi ka riietuseruumideks. Riietekappe antakse kasutamiseks neile liikmeile, kellel puhkekodus tuba ei ole.

Praegu on koostamisel ümberehitamise eelarve. Selle valmimisel teeb juhatus lõpliku otsuse.

• Punktist punktini •

Tallinna telefonivõrgu 50. aastapäeva puhul filmiti kultuurfilmi poolt automaatjaam ja kaugejaam; filmi demonstreeritakse kinodes kodumaises ringvaates.

Postiteenijate kogude põhikirja kava on saadetud kõigile kutseühingu osakondadele tutvumiseks ja seisukoha võtmiseks.

Kutseühingu Tallinna osakonna maleringil on praegu käimas maleturniir; osavõtjaid umbes 10.

2. novembril algasid Küttime juures Tallinna postirahva tantsukursused; osavõtjaid on posti-valitsusest, telefonivõrgust, peapostkontorist ja mujalt.

Tänavune postijõulupuu korraldatakse Kaubandus-tööstuskojas 20. detsembril.

Pühapäeval, 14. novembril korraldas Tehnilise ala teenijate ühing autobusel väljasõidu Türiale, tutvumiseks uue raadiojaamaga; kaasasõitjaid oli ligemale 50 inimest.

Üleskutse 1905. a. sündmuste kaasaegsetele

Kodumaa postiajaloolise materjali kogumise ja alalhoidmise otstarbel palun lahkesti vanemaid kolleege, kes isiklikult elasid kaasa 1905 a. Tallinnas või mujal kodumaal, ka sise Venemaal, novembri-detsembrikuus teostunud ülemaalse posti-telegraafi streigi, saata kui võimalik, postimuuseumile nii sõna- kui ka pildimaterjali, lisades selgitavaid kirjeldusi (lehe ühel poolel) nii enese kui ka teiste kolleegide kohta.

Tallinna 1905. a. sündmuste kohta on allakirjutanul kogutud kaunis rohkesti materjali, samuti on kohalik ajakirjandus selle kohta peaaegu läbitöötatud. Käsil on veel mõnede uute allikate läbitöötamine ja isikute usutlemine.

Seoses ülaltooduga palun kaasaegsetelt veel järgmisi andmeid:

Hendrik Vaher 25 a. postiteenistuses

Tallinna peatelkont. 1. järgu kiirtöötaja Hendrik Vaher pühitses 7. nov. 1937. a. oma 25 aastast teenistusjuubelit p.-t.-t. ametkonnas. H. Vaher sünd. 21. veebr. 1892. Ta on gümnaasiumi haridusega. Algas teenistust vene ajal Valgas 6. j. p.-t. ametnikuna. Maailmasõja ajal teeninud mitmes sõjaväe t.-t. asutuses väerindel. Septembris 1918. a. siirdus Rzevi linnast kodumaale, mis ajast teeninud peatelkontoris juhistina ja viimasel ajal raadiooperaatorina. Juubeli puhul oli kaasteenijate poolt korraldatud tujuküllane koosviibimine.

1) Tartu telegrafisti Johann Sütt'i ja J. Sisask'i kohta (vt. H. Kruusi teos „Punased aastad“, mälestusi ja dokumente 1905. a. liikumisest Eestis, Tartu, 1932).

2) Kes teab lähemalt teatada I ülevenemaalise posti-telegraafi teenijate kongressi saadikute kohta: insener N. Dvušilnõ, L. Saluzki ja naistelegrafist A. Rakk.

3) Kes oli Tallinna posti-telegraafi-teenijate saadikuks Moskva kongressil novembris 1905. a.?

4) Kes mäletab vahejuhtumit Tallinna Börsikomiteega?

5) Kes mäletab lähemalt streigimurdjate suhtes ettevõtetud boikoti teostamise kohta Tallinnas? (Vasmut, Čistjakov, Stahevič, Aav (?) j. t.)

6) Kes mäletab vahejuhtumit Tallinna peapostkontoris, kus 1. det. haisupommidega püüti vabatahtlikke ametnikke välja peletada?

7) Kes kuulusid 21. nov. 1905. a. valitud viieliikmelisse komisjoni, kes pidi koguma kohalikelt elanikelt rahalist toetust streikijate ametnikkude heaks?

8) Kes teab lähemalt Tallinna postkontori ülema ins. Vagin'i ja postiametniku Gedreitz'i kinnivõtmise kohta?

9) Kes teab lähemalt Giers'i tegevuse kohta? Kogutud materjalidest koostatakse edaspidi, kui võimalik, eriteos. Jul. Bleyer.

TEENISTUSLIKKE TEATEID

NIMETATAKSE AMETISSE

Kurut, Vabo — Kilti postkontori nooremaks postiljoniks, arvates 1. okt. 1937.

Rave, Eduard — Tartu telefonivõrgu mehaaniku kandidaadiks, 1. okt. 1937.

Sillamik, Eduard — Tallinna peapostk. noor. post., 11. sept. 1937.

Tamm, Johannes — Tallinna peapostk. noor. post., 13. sept. 1937.

Vernitski, Georg — Kolga ptk. meh.-vabateenijaks, 1. okt. 37.

Sarv, Joann — Viljandimaa t.-t.-v. meh.-vabateen., 1. okt. 37.

Maltis, Joann — Saaremaa t.-t.-v. meh.-vabateen., 1. okt. 37.

Kotkas, Herbert — Tallinna telefoniv. meh.-vabateen., 1. okt. 37.

Espe, Aleksander — Tallinna telefoniv. meh.-vabateen., 1. okt. 37.

Jallajas, Nikolai — Tartu telefoniv. 2. j. meh. aj. kt., 5. okt. 37.

NIMETATAKSE MEHAANIKU ÕPILASEKS

Värnik, Arnold, Pärnumaa t.-t.-võrku, 18. sept. 1937.

Sulg, Georg, Narva telefoniv., 1. aug. 1937.

Lillenum, Bruno, Tallinna telefoniv., 2. okt. 37.

Vetemaa, Taivo, Tallinna telefoniv., 4. okt. 37.

Kask, Hans, Pärnumaa t.-t.-v., 4. okt. 37.

Insler, Albrecht, Tallinna telefoniv., 5. okt. 37.

Kolk, Valter, Tallinna telefoniv., 6. okt. 37.

Rommot, Johannes, Virumaa t.-t.-v., 8. okt. 37.

Kaunis, Rudolf, Võrumaa t.-t.-v., 9. okt. 37.

Lilienthal, Hendrik, Viljandim. t.-t.-v. 11. okt. 37.

Ardma, Elmar, Viljandimaa t.-t.-v., 11. okt. 37.

Eime, Oskar, Pärnumaa t.-t.-v., 11. okt. 37.

Kelder, Johannes, Tartu telefoniv., 11. okt. 37.

Kihva, Endel, Narva telefoniv., 12. okt. 37.

Hiiekivi, Elmar, Virumaa t.-t.-v., 12. okt. 37.

Aigro, Kaljus, Läänemaa t.-t.-v., 13. okt. 37.

Kuus, Alfred, Võrumaa t.-t.-v., 14. okt. 37.

Raudsepp, Friedrich, Tartu telef.-v., 15. okt. 37.

Karmin, Jakob, Tartu telefoniv., 15. okt. 37.

NIMETATAKSE P.-T.-T. AMETNIKU ÕPILASEKS

Lillberg, Aino, Valga ptk., 2. okt. 37.

Teniste, Veera, Viljandi ptk., 4. okt. 37.

Nõu, Niina, Tartu ptk., 4. okt. 37.

Soopere, Linda, Tallinna peapostk., 4. okt. 37.

Taarna, Olli, Tallinna telefoniv., 4. okt. 37.

Nigul, Laine, Tallinna telefoniv., 5. okt. 37.

Torger, Nelli, Tallinna telefoniv., 5. okt. 37.

Põldsam, Ella, Pärnu ptk., 8. okt. 37.

Villenthal, Salme, Tall. peapostk., 11. okt. 37.

MÄÄRATAKSE UUE AMETI PEALE

Jakobson, Edgar, Postivalitsuse 1. järgu tehniku ajutine kt. — Postivalitsuse tehnik. eelarvete abi aj. kt., 1. sept. 1937.

Luks, Dimitri, Leisi ptk. 2. j. meh. — Tori ptk. vanemaks postiljoniks, 16. sept. 1937, teen. huv. ja enda nõusol.

Grünberg, Felix, Kilti post. noor. post. — Häädemeeste ptk. 4. j. ametn.-vabateen., 4. okt. 37, teen. huvides.

Pärn, Uku, Tarvastu ptk. 4. j. ametn. — Tarvastu 3. kl. ptk. ülema abi aj. kt., 11. okt. 37, enda nõusolekul.

PAIGUTATAKSE ÜMBER

Põldur, Avo, Tori ptk. van. post. — Sindi ptk. 21. sept. 1937, teenistuse huvides.

Schults, Oskar, Viljandimaa t.-t.-v. 1. j. meh. — Võrumaa t.-t.-v. asuk. Võrus, 21. sept. 1937, teen. huvides ja enda nõusolekul.

Ristisaar, Marta, Tallinna peapostkontori 3. j. am. — Haapsalu ptk., 23. sept. 1937, omal palvel ja kulul.

Kulgevee, Nikolai, Tallinna telefonivõrgu meh. kand. — Tallinna peatelegraafikontori, 1. okt. 1937, omal palvel.

Kanarbik, Enn, Tartu telefoniv. meh. kand. — Leisi ptk., 6. sept. 1937, teen. huvides.

Vainsalu, Viive, Haapsalu ptk. 3. j. am. — Tallinna peapostkontoris, 26. sept. 1937, omal palvel ja kulul.

Sulg, Georg, Narva telefoniv. meh. kand. — Mäetaguse ptk., 4. okt. 37, teen. huvides.

Plakk, Richard, Häädemeeste ptk. 4. j. p.-t.-t. ametn. — Petseri ptk., 9. okt. 37, teen. huvides.

Loik, Alma, Petseri ptk. 4. j. p.-t.-t. ametn.-vabateen. — N.-Jõesuu ptk., 13. okt. 37, omal palvel ja kulul.

KINNITATAKSE AMETIJÄRGUS

Lõuna, Karl, Tartumaa t.-t.-v. 2. j. meh. aj. kt. — 2. järgu mehaanikuks, 1. okt. 1937.

Mutli, Georg, Kuremäe ptk. ülema aj. kt. — ülemaks, 1. okt. 1937.

Hiidmaa, Ott, Viljandimaa t.-t.-v. 2. j. jsk. juh. aj. kt. — 2. j. jsk. juh., 1. sept. 1937.

Pärni, August, Virumaa t.-t.-v. 2. j. meh. aj. kt. — 2. j. meh., 11. sept. 1937.

KÕRGENDATAKSE AMETIJÄRGUS

Tammoja, Johannes, Tallinna Sad. ptk. 1-a j. p.-t.-t. ametn. — van. p.-t.-t. ametnikuks, 1. okt. 37.

KUSTUTATAKSE AMETKONNA TEENIJATE NIMEKIRJADEST

Jaakson, August, Tallinn-Sadama ptk. van. am. — 17. sept. 1937, surma tõttu.

VALLANDATAKSE AMETIST

Saar, Siegfried, Tallinna peatelegraafikontori 1. järgu mehaanik — 1. okt. 1937, omal palvel. Saviauk, Oskar, Koigi ptk. van. post. — 11. sept. 1937, BES § 4186 põhjal.

*

Tallinna peapostkontori 2-b j. ametnik Elsa Mikker on härra Teedeministri poolt lubatud üheaastasele teenistustasuta puhkusele, arvates 1. okt. 1937. a.

Postivalitsuse rahvusvahelise telefoni ekspluatatsioonikorraajut. kt. Valentin Tomberg kasutas temale härra Teedeministri poolt lubatud teenistustasuta puhkust, arvates 1. kuni 15. sept. 1937. a.

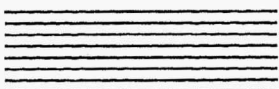
Valjaandja: Tallinna Peapostkontori Ametnike Kogu. Tegev- ja vastutav toimetaja R. Kroon. Toimetuse ja talituse asukoht: Tallinn, Vene 9, aadress: „Postisary“ Tallinn, postk. nr. 266.

Trükkikoda „Estotrükk“, Tallinn, S. Karja 8.

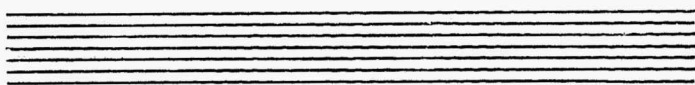
SUURES VALIKUS

välis- ja kodumaa

kleidi-, mantli- ja ülikonna-

RIIDEID

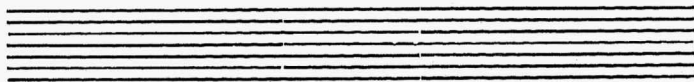
aknakardinaid, pörandavaipu,
vateeritud, villaseid ja tüllvoodivaipu,
igasuguseid pesu- ja linariideid

s o o v i t a b

JULIUS ROSING

Tallinn, Suur Karja 11. Telefon 445-84

Müük 6-kuulise järelmaksuga

Orderid saadaval Tallinna Peapostkontoris prl. K. Avloi'lt

Hind 20 senti

UUS EESTI

pakub iga päev palju tarvilikku ja huvitavat koduning välismailt

Teie oma huvides on igapäev lugeda „Uus Eestit“

NAISTE JA MEESTE

VIHMAKUUBESID,
kummist ja impregn.
KALOSSE,
VIHMAVARJE,
VAHARIET,
JUTEVAIPU,
LINOLEUMI
ja
PUDUKAUPA

soovitab suures valikus

KULL'I ÄRI
TALLINN, VANA POSTI 8

Osamaks võimaldatud

Orderid saadaval Tallinna peapostkontoris prl. K. Avioilt.

On alanud

POSTISARVE

tellimiste
vastuvõtmine
1938. a.
peale

Tellimise hinnad:

aastaks	—	Kr. 1.50
poolaastaks	—	„ 0,80
veerandaastaks	—	„ 0,45

ERISTUKK TALLINN

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU